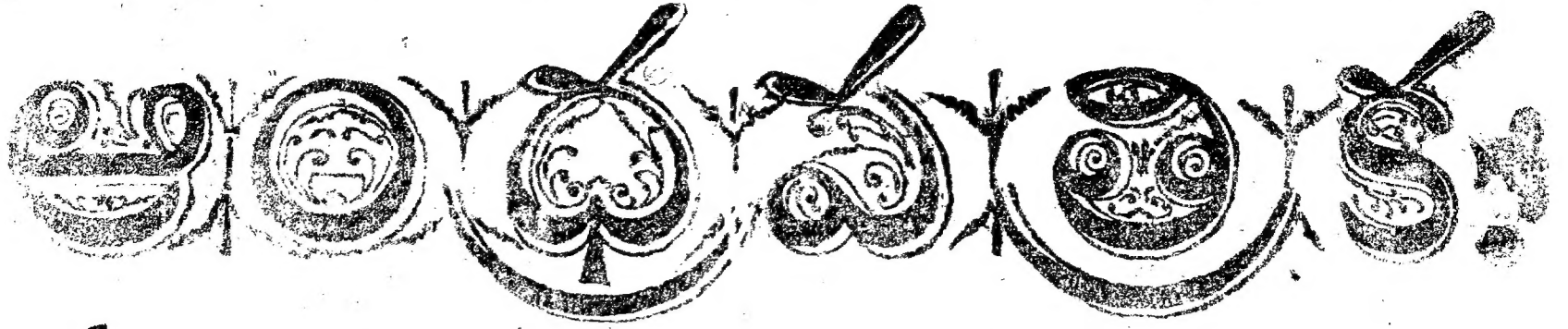

క డ క త్ర క 1-3 0-1-8

Register No. M. III8.

Post Box No. 212.

Telephone No. 544.

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ జనవరి నెల 16-వ తేది శుక్ర వారము
(శ్రీ) రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, పుష్యమాస బహుళ షష్ఠి ౬.

No. 242
సంచిక ౨౪౨

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. వందభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిద నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శవు నొప్పుల బారదోలును, పొట్లగొట్టును.
బెణుగుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
దేశములలో కూడ వాడునున్నారు.

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుచెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, పొంబాయి.

లోకప్రసిద్ధమైన

స్టీము యింజన్లు!

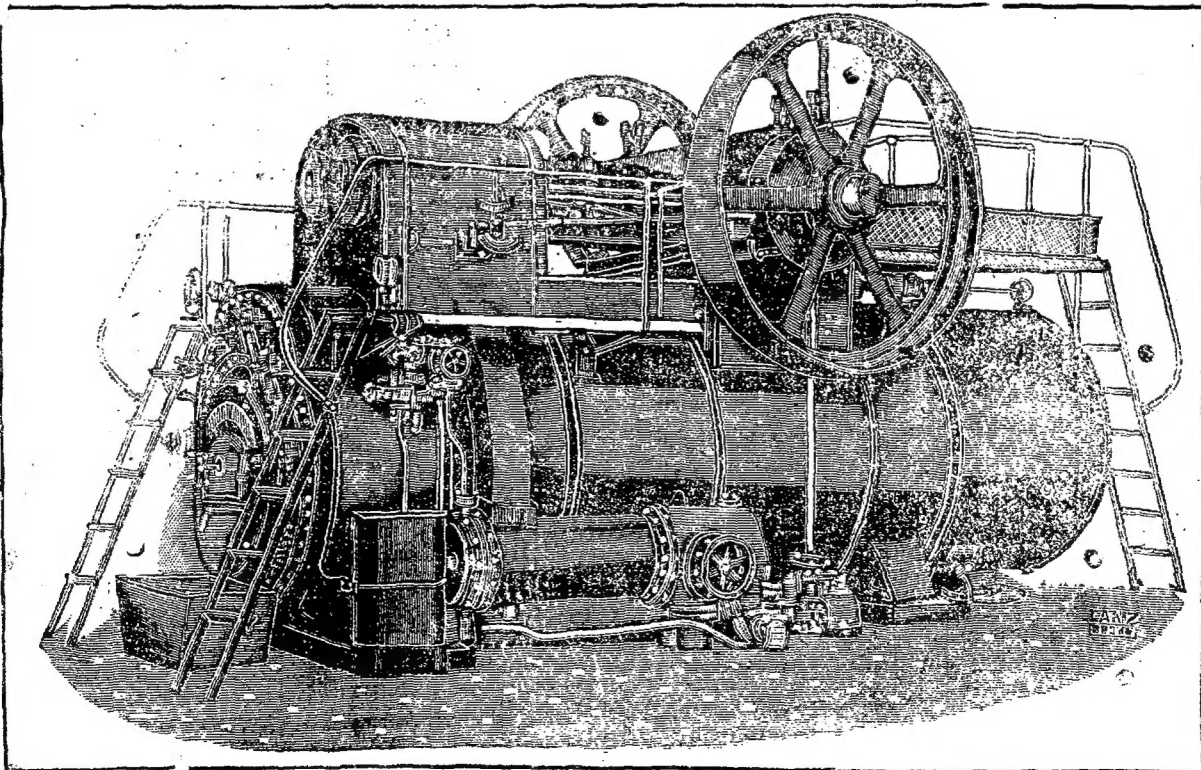
(Super Heated)

హంజి స్టీము యింజన్లు!!

22 B. H. P. లగాయకు 1250 B. H. P. వరకు.

బాయిలరు ట్యూబులు వెలుపలకులాగి శుభ్రపరచుటకు సౌకర్యములు అమర్చబడియున్నందున బాయిలర్లు యెన్నటికిని చెడిపోవు.

యేమాదిరి యింజనులు కంటేను ఖర్చు మిగుల తక్కువ - కర్ర - బొగ్గు - వూక - పొట్టు - దేనితోనైన పనిచేయును.

వెలుగు సులభము
Prices
Challenge
Competition
నూతన పద్ధతుల
సనుసరించి అనేక
సౌకర్యములు
అమర్చబడినవి.

Economy
unrivalled!
Latest
Scientific
Miracle!!
Wonderful
Bargains!!!

ఇదివరకు యెన్నడు యిట్టి యింజనులు మీరు చూచియుండరు.

సంవత్సరం ఒక్కంటికి 3000 యింజనులు అమ్మబడుచున్నవి. త్వరపడి ఆర్డర్లు పంపుడు.

Telegrams:
"MACHINISTS"

సోలుయేజంట్లు:— డి. యల్. శాస్త్రి అండు కో., 12, తంబుచెట్టివీధి, మద్రాసు.

Madras-Races 1924-25.

చెన్న పురి

గుంటు పందెములు

1924-1925

ఈదిగున తెలుపబడిన తేదీలలో పందెములు జరుగును

1925 సం॥ 17, 24, 31.

1925 సం॥ 7, 14.

ఎత్తకిక్కి టోటాలిటేటరు బుక్కు మేగర్లు

ప్రవేశకట్టుము:-

మొదటితరగతి: పురుషులకు రూ. 5. స్త్రీలు రూ. 3.

రెండవతరగతి: ,, ,, 1. ,, 0-8-0.

బీచ్, సార్లు, ఎగ్జిక్యూట్వ్ మొదలగు స్టేషనుల నుండి స్పెషలు బస్సు పోవును.

ఇతర వివరములకు గోడలకు అంటించియుండు మా ఇన్ఫర్మేషనులను చూడకోరెదము.

చెల్లింగుటన్ సి నీ మా

మాంటు రోడ్డు, మద్రాసు

10-1-25 శనివారమునుండి 16-1-25 శుక్రవారమువరకు

శని, ఆదివారములందు 8-15 గంటలకు మ్యాటింగులందు

యూనివర్సల్ ఫెస్టివల్ సీరియలు

ది "మ్యూస్టి సి టి" ప్రదర్శించబడును

సిటి మారిజన్ అండు మార్గరేటు మోరిస్ అథ్లెట్ కార్యములు చూడవచ్చును. మ్యాగు, కామిక్ మాడ్ చూపబడును.

37500-స్థిరాస్తి-గొప్పలాటరి

గవర్న మెంటువారికి తెలియపర్చినమీదట టిక్కెట్టు 1.. రు 5 లు. 7500 టిక్కెట్టు లాటరి వేయబడును.

గుంటూరు మునిసిపల్ సరిహద్దులలోపల జూటుమిల్లు వద్దనున్న నాతాలూరు రియల్టరు ఫలమున్న అందులో అమర్చబడియున్న బిల్డింగులు టానరితో సహా టిక్కెట్టు 1 కి రు 5 లు. గొల్ల 7500 టిక్కెట్టు పూర్తి అయినవెంటనే తెనాలి లో కొంతమంది పబ్లిక్ ఆఫీసర్లయెదుట లాటరి కలుపుబడును. వనూలు అయినసామ్యులో యేజంట్లవగయిరా కమిషను ఖర్చు లుపోను మిగతాసామ్యు గుంటూరుడిస్ట్రిక్టు కోఆపరేటివుయూనియన్ బాంకింగు లిమిటెడ్ తెనాలిలో నిలువచేయబడును. లాటరి టిక్కెట్టు పూర్తి అయినవెంటనే లాటరి కలుపుబడు తేది యున్నప్పుడు, ఆఫీసర్ల పేర్లున్న, ఆంగ్ల, స్వరాజ్యప్రతికలలో తెలియపర్చి లాటరి అయినవెంటనే లాటరి ఫలితమును పై పత్రికలలో ప్రకటింపబడును. లాటరి కలుపు తేదీకి టిక్కెట్టు కొనుగారు ఆందర రావచ్చును. లాటరిలో ఫలితమును జొందు వారు తమస్వంతభర్తలతో క్రమమైన దస్తావేజులు వగయిరాలు వాయింపుతోని రిజిస్టరు చేయించుకొనవలయును. ఇంకా వివరములు తెలియగోరువారు ఈదిగున అడ్రసుకు వ్రాసి తెలుపబడును. టిక్కెట్టు మా యేజంట్లద్వారాగాని మాకు రు 5 లు మనియార్డరు చేసిగాని టిక్కెట్టు పొందవచ్చును. కనుక ఆంగ్ల సోదరు లందరును టిక్కెట్టు కొని లాటరి త్వరలో పూర్తి చేయించుకొనని నాప్రార్థన.

మిక్కిలి నేని గుండారాయు

గుంటూరుజిల్లా, తెనాలి. లేక దుర్గాలందుకో, (సిక్యర్ మర్చంట్సు) తెనాలి.

మందరి తెలుము

డబ్బీ 1-కి నెల రూ 0.8-0 వి. పి. 0-13-0

ఒక డబ్బీ తెలుము విడుదల రాచిన ముఖమున ఏర్పడు మొట్టమొదట చుట్టులాడును. ముఖము కాంతిబారి, నున్నగా అర్థమునలె ప్రకాశించును. చర్మము మృదుత్వముకలిగి నాంజా లేదు. ఈ తెలుము మంచినాన గలిగి మిగడవలె నుండును.

అమృతాంజనం డిపో బాంబాయి-మదరాసు

అ. భా. తి. కు స్వరాజ్యనిధి

19-12-23 నుండి 10-12-24 జమాఖర్చులు

ఆదాయము

పంజాబు సేవనలు బ్యాంకులో 19-12-23 వరకు

శేషించిన నిలవ మొత్తము రూ 65,000-0-0

ఖర్చులకై, బాంబాయిం దున్నది

పంజాబు సేవనలు బ్యాంకు 5,955 11 11

ఇండియా యూనియను బ్యాంకు 1,425 10 8

ఇండియా నెలెటలు బ్యాంకు 11,771 1 6

బరోడా బ్యాంకు 2606 7 11

పిల్లోత్రి బ్యాంకు 1048 18 10

ఇండియా బ్యాంకు 1498 2 6

చేతిలోనినగదు 27 9 0

తిలకు స్వరాజ్యనిధి సామాన్యము 1845 9 6

,, ప్రత్యేకింపబడినది 5161 0 0

బర్మా రాష్ట్రీయ సంఘమునుండి సామాన్య ద్రవ్యము 76,757 12 0

,, ప్రత్యేకింపబడినది 68242 4 0

రాష్ట్రీయ సంఘమును బంపిన కట్టుబడిద్రవ్యము

బాంబాయి రా. కాం. సం. 649 0 0

డిల్లీ ,, 262 0 6

గుజరాతు ,, 989 10 0

మహారాష్ట్ర ,, 500 0 0

సింధు ,, 876 11 5

సంధి రాష్ట్రీయము ,, 200 0 0

(ప్రతినిధుల య సముఖాని భాగము

కాకినాడ కాంగ్రెసు 8000 0 0

నాగపురం కాంగ్రెసు 14,000 0 0

ఇతర ఆదాయములు

వడ్డీ 7678 9 9

బ్రోకరేజీ 142 6 6

పుస్తకముల విక్రయము 1496 9 0

చిల్లర ఆదాయము 4 14 0

ఇచ్చిన గాంటులు వాపసుద్రవ్యం

మలబారు సహాయనిధి 11000 0 0

తూర్పు ఆఫ్రికా రాయబారము 2251 12 0

నాగపురం సత్యాగ్రహము 524 4 0

మతాంతరీకరణముల విచారణసంఘము 2500 0 0

కానన్ లింపున విచారణసంఘం డా॥ కిన్నాగారు 3000-0-0

హిందూ మహామ్యుదీయ తగవుల విచారణసంఘము 2500-0-0

సంఘ సేవ 2800-0-0

అడ్వాన్సుల వాపసు

అ. భా. కాం. సంఘ కార్యదర్శి 30564-6-5

మలబారు విచారణసంఘము 1500-0-0

కార్మిక ఉపసంఘము 200-0-0

ఉద్యోగ నియామక సంఘము 200-0-0

మొత్తము 8,31,010-11-0

ఖర్చులు

ఇచ్చిన గాంటులు

కన్నడ సహాయనిధికి 5000-0-0

హిందూస్థానీ సేవాదళం 1000-0-0

అట్టియ రాష్ట్రీయ సంఘం 800-0-0

తిలకు స్వరాజ్యనిధిలో

ప్రత్యేకింపబడిన ద్రవ్యములు

ఆయా సంస్థల కందశేయబడినవి:

అకాలీలకు 5000-0-0

గుజరాతు రాష్ట్రీయ కాం. సం. 65,242-4-0

తెలంగాణ రాష్ట్రీయ కాం. సం. 1747-8-8

పాట్నా జాతీయకళాశాల 2080-0-0

పంగరాష్ట్రీ ప్రచారకులకు 3500-0-0

కలకత్తా జాతీయవైద్యకళాశాల 4016-9-0

కానన్ లింపున నిధి:

అకాలీ సత్యాగ్రహము 22,000-0-0

అధ్యక్షుని ఖర్చులు 1840-1-6

కార్యనిర్వాహక సం. సభ్యుల

కొందరి ప్రయాణాఖర్చులు 495-2-8

అ. భా. కాం. సం॥ కార్యదర్శి

ఖర్చులు 41,857-4-3

అ. భా. కాం. సం॥ కార్యదర్శి

తరచు జరిగిన ఖర్చులు 187-12-6

గౌ॥ కోశాధిపతి కార్యాలయ ఖర్చులు 1904-11-3

అడిటరు ఖర్చులు 12-4-0

ఉపసంఘముల ఖర్చు లు:

బహిష్కరణ, ఉపసంఘము 59-4-6

జాతీయ బహిష్కరణ సంఘము 471-14 0

హిందూ మహామ్యుదీయ తగవుల విచారణ సంఘము 360-13-0

కార్మిక ఉపసంఘము 225-12-0

మలబారు విచారణసంఘము 1817-1-0

మతాంతరీకరణముల విచారణ సంఘము 12-1-6

ఉద్యోగ నియామక సంఘము 6-1-6

తూర్పు ఆఫ్రికా రాయబారము 1918-9-29

కాంగ్రెసు డేరాకున్నది 18,500-0-0

అడ్వాన్సు లిచ్చినవి

అ. భా. కాం. కార్యదర్శి 4,580-0-0

అకాలీ ప్రచారణకాళి 3481-7-6

తూర్పు ఆఫ్రికా రాయబారము 7-12-8

గుజరాతు విచారణసంఘము 500-0-0

అధ్యక్షుడు (మహామ్యుదీయ) గారికి 500-0-0

అడిటరు గారికి 300-0-0

డిల్లీ వికమత్వసభకు 1804-5-6

శిక్కు నిర్బంధము విచారణసంఘమునకు 1000-0-0

బహిష్కరణసంఘము 1000-0-0

కానన్ లింపున విచారణసంఘము 1040-5-6

అన్నాము కల్ల నుండి 250-0-0

విచారణసంఘము: —

నగదు, నిలవయించినది

బాంబాయి బ్యాంకులలో

నిలువ మొత్తము:

బరోడా బ్యాంకు 45000-0-0

నెలెటలు బ్యాంకు 40000-0-0

పంజాబు సేవనలు బ్యాంకు 20000-0-0

యూనియను బ్యాంకు 20000-0-0

ఖర్చులకై: 10,004-1-9

పంజాబు సేవనలు బ్యాంకు 67-1-5

బరోడా బ్యాంకు 3,018-2-9

ఇండియా బ్యాంకు 7098-4-11

పిల్లోత్రి బ్యాంకు 86-6-7

అలహాబాదు బ్యాంకు 340-3-7

యూనియను బ్యాంకు 36-7-6

చేతినగదు 101-0-0

మొత్తము 8,31,010-11-0

రేవాళంకర జగ్జీవను.

గౌ॥ కోశాధిపతి.

పై లెక్కలు సంతృప్తికరముగా నున్నట్లు అడిటరు

సి. హెచ్. నూపరివాలాగారు ఖాతాపరచుచు ఆమోదించిరి.

పండిత మోతీలాలు నెహ్రు గారు

భారత శాసనసభ కార్యదర్శి లేఖ

"పంగరాష్ట్ర నిర్బంధచట్టము వమలజరుపుటకు ముందు రాజప్రతినిధి ఆమోదించుట అవసరము. రాజప్రతినిధి యింక న ఆమోదించియు లేదు. అనుమతిని యిచ్చిన తేదీ మొదట నెలది నములు గడువువుండవలెను. గాన యిపుడు మిమితి ర్యాపమును చర్చింప విలులేదని కార్యదర్శి వ్రాసెను.

స్వదేశికాంతు ఫర్మి చరు

(1) కాంతు ఈజి చేర్ 1 వ రకం రూ. 8. 2 వ రకం రూ. 7.

(2) మదత కాంతుకాటు 1 వ రకం రూ. 15, 2 వ రకం రూ. 18.

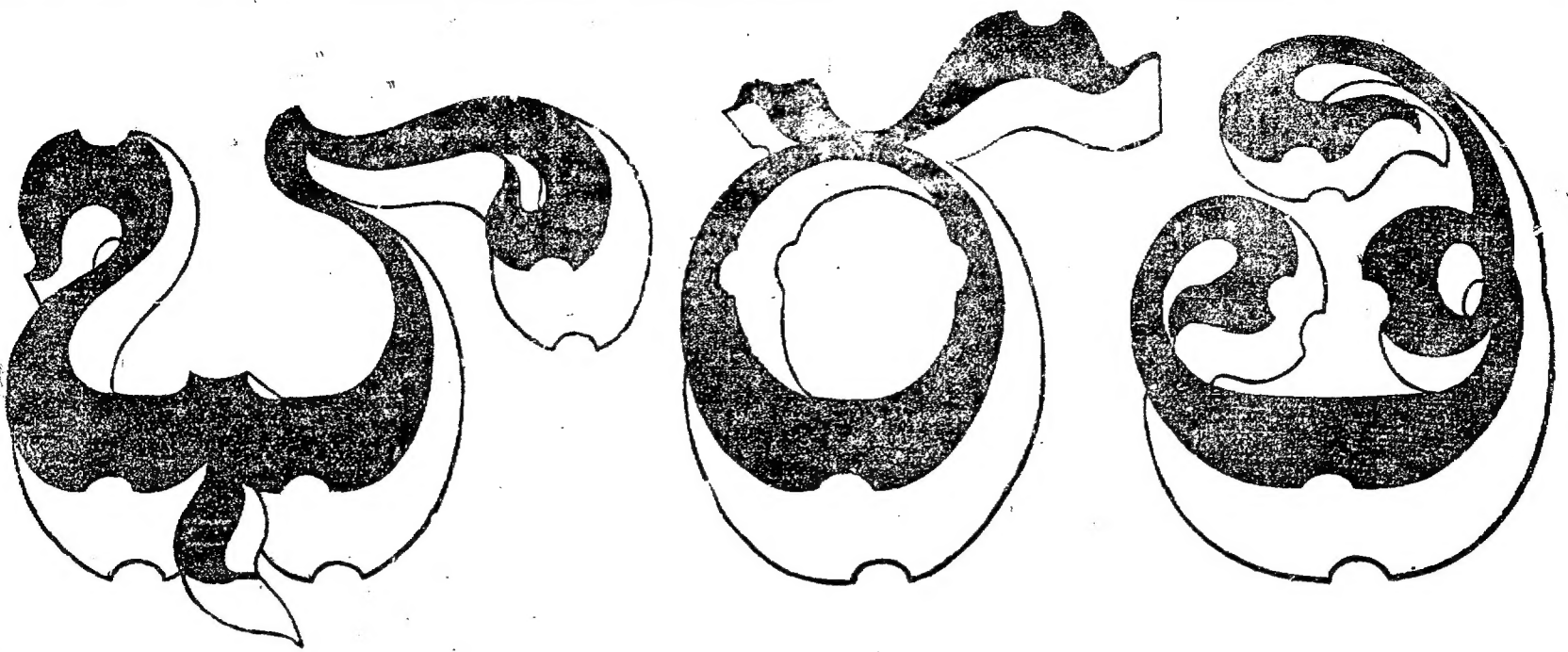
(3) ఎక్కు కాన్ వాసుచేర్ రూ. 8.

(4) కాంతుచేర్ 1 వ రకం రూ. 8-8-0, 2 వ రకం రూ. 8.

క్యాటలాగు, యితర వివిధములకు వ్రాసిన పంపబడును.

పి. విరాస్వామినాయు అండ్ సన్సు

నర్సరావుపేట, గుంటూరు జిల్లా

సచిత్రమాసపత్రిక.

ప్రతి చంద్రమాసాదిని ప్రచురింపఁబడును

ప్రతి సంవత్సరమునందును మూడు నాలుగు రంగుల చిత్రములు ఇతర చిత్రములు ప్రచురింపఁబడును

చందా సం॥ ౧ కి రూ. 6-0-0 విడిపత్రిక వెల రూ. 0-10-0.

పుష్ప మాస సంచిక విషయానుక్రమణిక

భారతి ప్రశంస; శంకర దివ్యమూర్తి—కొణిదెన బాలకృష్ణయ్య గారు; స్వవిషయము; కడుపుతిపు—వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు; బెల్లాము కాంగ్రెసు; వేసవికాలపు శాతమి—మల్లాది సూర్యనారాయణశాస్త్రిగారు; లక్షణగ్రంథవిశేషములు—విద్వాన్ దువ్వూరి వేంకటరమణశాస్త్రిగారు; స్వప్నగత వేణుగానము—పెమ్మరాజు లక్ష్మీవతిగారు; రుక్మిణీరణయము—భమిడిపాటి పెదరామసోమయాజులు గారు; లేఖని—ఉమర్ అలీమగారు; ద్రవిడవాఙ్మయము—ఆంధ్రులు—ఆ. రంగస్వామిసరస్వతిగారు; లక్ష్మీ—భమిడిపాటి రామసోమయాజులుగారు; మనిషి—కోశి—చింతా దీక్షితులుగారు; విజ్ఞానబీజము—దంటు సుబ్బావధానిగారు; సుశీలారూపములు—పారనంది జగన్నాథస్వామిగారు; పురాణస్మృతితరంగిణి—శ్రీ వేంకటపార్వతిశర్వరకవులు; ద్రాక్ష—శ్రీమతి పులుగుర్త లక్ష్మీనరసమాంబగారు; పాపరాజకవి ప్రశంస—గున్నేపల్లి అక్షయలింగముగారు; పాల్కురికి సోమనాథుని గురుప్రశంస - నిడుదవోలు వేంకటరమణగారు; నన్నయభట్టారకుడు—సన్నిధానము సూర్యనారాయణశాస్త్రిగారు; వాయువార్తాపద్ధతి—కానూరు లక్ష్మణరావుగారు; చాటూర్తులు—నడకుదుటి వీరరాజకవి గారు; తానొకటితలచిన దైవమొకటి తలచును—సునర్ల సూర్య

ప్రకాశముగారు; పూలకన్నె—వీనుగు తమ్మిరాజుగారు; తిరోధానము—విశ్వనాథ సత్యనారాయణగారు; మార్గాన్వేషణము—దుర్గుమహాంతి సీతారామశర్మగారు; గానము—కాళీనాథుని భైరవమూర్తిగారు; అనుతాపము—మండపాక పార్వతీశ్వరశాస్త్రిగారు; నాటకములు—జనమంచి శేషాద్రిశర్మగారు; ఈశ్వర ప్రసన్నత—టి. శివశంకరంపిల్లెగారు; ప్రాచీనాంధ్రులెవ్వరు?—ఆర్యులుకారా?—చిలుకూరి వీరభద్రరావుగారు; 'లేవ్ జే'మహాత్ముని సుభాషితములు—ఆదిపూడి సోమనాథరావుగారు; హిందూదేశపు లక్కపరిశ్రమ—చిర్రావూరి రామసోమయాజులుగారు; గ్రామికవ్యావహారిక భాషా వినాశతారావళి—త్రిపురాన వేంకటసూర్యప్రసాదరావు దొరగారు; కొన్ని కాకతీయ శాసనములు—మానవల్లి రామకృష్ణకవిగారు; శ్రీవేంకటేశ్వర స్తవము—మండలేముల వేంకటశాస్త్రిగారు; తంజావూరి సరస్వతిమహల్—వేమూరి విశ్వనాథశర్మగారు; పల్లెటూరి పయనము—కాళీ వ్యాసాచార్యులుగారు; పద్మనాయకవిక్రమనాటక విమర్శనము—శ్రీరంగము సోమేశ్వరశాస్త్రిగారు; నేవ్య సేవకోడదేశము—శ్రీరాజా వాసిరెడ్డి దుర్గానదాశివేశ్వర ప్రసాద బహద్దరు గారు; గ్రంథవిమర్శనము; నిర్మలాత్మ—చింతలపూడి సీతారామయ్యగారు; సాభిప్రాయవిశేషములు.

చిత్రపటములవివరము

త్రివర్ణచిత్రములు:—శ్రీకృష్ణుడు—భారతరణరంగ సూత్ర ధారుడు; 'నన్ను చంపెదనన్నావుకాదా!'; 'లక్ష్మీ...ఆ బంతిమొక్కల మధ్యని మేలుబంతి అయిపోయినది.'

సాధారణచిత్రములు:—మహాత్మాగాంధీ, శ్రీయ్యత గంగాధర బాలకృష్ణదేశపాండే, కెప్టను బి. శ్రీనివాసమూర్తి, సర్ శంకరనారాయర్, ఏ. రామస్వామిమొదలియారు, డి. కే. భరద్వాజ; బాబు రాజేంద్రప్రసాదు, కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి; డాక్టరు కిచలూ, పండిత మదనమోహన మాలవ్యా, దేశబంధు చిత్తరంజనదాసు, బాబు విమల్యూష కాంతిఘోష; బెల్లాము జాతీయమహాసభామంటప సింహ

ద్వారము - వెలువలివైపు, లోవైపు; గాంధీమహాత్ముని ఉపన్యాసము, ప్రతినిధులకు నీటివసతులు; గ్రంథాలయసభా ప్రతినిధులు; విజపూరు గోల్ గుమట్; జైనదేవాలయము—బెల్లాముకోట, బెల్లాముకోటలో జైన దేవాలయముయొక్క చిత్రములు చెక్కబడిన లోకప్రస్థ, బెల్లా కోట జంటబురుజులు, శ్రీరాగము, మాళవ శ్రీరాగిణి, మాళవికారాగిణి, ధన్యాసిరాగిణి, వసంతరాగిణి అసావేరిరాగిణి; ఇతరచిత్రములును.

మేనేజరు, "భారతి" తపాలపెట్టె నెంబరు 212, మద్రాసు.

భారత కాస్త్ర పరిశోధక మహాసభ

కాశీమహారాజుగారి స్వాగతోపన్యాసము

భారతకాస్త్ర పరిశోధక మహాసభను తెరచినపుడు కాశీ మహారాజుగారు స్వాగతోపన్యాసమునందు యీ దిగువ శీర్షిని చెప్పిరి:—

కాస్త్ర పరిశోధన కార్యనిమగ్నతైన మిమ్మెల్లరను యిచ్చటి కాశ్యానియందు యొక గౌరవముగా భావించుచున్నాను. కాస్త్రమునది, క్రమశాస్త్రమునకు మహిమను వెల్లడిజేయు సాధనము. ప్రపంచాభివృద్ధి ఆధ్యాత్మికముగనైనను, భౌతికముగనైనను దీనిపైనే ఆధారపడియున్నది. అదియే జ్ఞానము. అదియే సత్యాన్వేషణము. మానవజాతి యెల్లప్పుడు దానినేగోరుచుండును. ఏ దేశము కాస్త్ర పరిశోధనకు యెక్కువ పాటు బడునో అదేశము ఎక్కువ యభివృద్ధి జేందు. మొన్న మొన్నటి సరకు వెనుకబడి కొంతాంతులుగా పరిగణింపబడుచుండిన పాశ్చాత్యదేశజాతులు కొన్ని యీ కాస్త్ర జ్ఞానమునలనే అభివృద్ధి చెంది నాగరికత దేశములన్నిటిలో ముందంజవేసినవి.

ప్రాచీన భారత దేశము

ప్రాచీన ప్రపంచమునందు భారత దేశము నాగరిక దేశములలో కల్ల అగ్రస్థానము వహించెను. అప్పుడు కాస్త్ర జ్ఞానము పట్ల నెక్కుడు శ్రద్ధవహించెను. కాని ఎక్కువభాగము ఆధ్యాత్మికముగ పాటుపడెను. ఉపనిషత్తులవాటి వేదాంతగ్రంథములు నిత్యముగా ఆధ్యాత్మిక మతపరిశోధనా ఫలితములని జెప్పవచ్చును. భారతదేశ ప్రాచీనవేదాంతులు వర్ణనాపములగుర్చి యెక్కువశ్రద్ధవహించలేదు. కాని కొన్నివర్ణన మార్పుచచ్చినది. నక్షత్రకాస్త్రము, గణితము, వైద్యము, రసాయనకాస్త్రముల గుర్చి పరిశోధనలు సజావుమండిరి. వీనినిగుర్చి గల సంస్కృతగ్రంథములు చాలగలవు. కాని సూర్య చాలాకాలముండలేదు. ఈ మార్పునకు కారణము విద్యుత్తుగా సంస్థాపింపబడుటకు పూర్వమే భారతదేశము విదేశీయుల దండయాత్రలకు లోబడెను. ఈ ఆక్రమణములన ప్రజల ధన సంపదలేకాక సాహిత్య, మతవేదాంత కాస్త్రములగుండ ప్రతిబంధకము కలిగెను. కాస్త్రజ్ఞానము మూలమునండి కూడ ఛేదించబడెను. ఈస్థితి చాలకాలముండెను. ఇట్టి దౌర్భాగ్యస్థితి మొగలాయిలవాడు దొన్నెత్తుమునకు వచ్చెను.

పునరుద్ధారణ

నిరంతరపాలన జరుగుచుండిన రోజులలో కళలుకాస్త్రములు సాహిత్యములయొడ శ్రద్ధవహించెడి వారెవరు? అది పూర్తిగా చచ్చిపోయినది. మరల 19 వ శతాబ్దమున బ్రిటీషు పాలన వచ్చిపోతిరాజ్యము స్థిరపడినపుడు కాస్త్రజ్ఞానము అభివృద్ధిచెచ్చెను. అశ్వత్థామపర్వకాలమున ఆంగ్లభాషవిద్యావిధానమునందు అవసరభావగా యొగ్గడినపుడు కాస్త్రజ్ఞానమభివృద్ధిపూర్వము పట్టెను. భారతీయులకు బహిష్కార పండితులగుర్చియు, వారి యాధికృతగుర్చియు తెలియవచ్చెను. క్రమేణ మరల కాస్త్రపరిశోధన జ్ఞానవికాశము ప్రజ్వలి 20 వ శతాబ్దమున భారతదేశీయులలోనే ప్రత్యేకాధికృత గల కాస్త్రపండితులు బహులు దేరిరి. వారు కేవలము పాశ్చాత్యుల ననుకరించి కాస్త్రపరకములలో సంతృప్తిచెందక, యింకను అణగిపోయి యున్న యితర కాస్త్రీయకాళులన్నింటి పరిశోధన ప్రారంభించిరి. భారతీయులకు అవకాశము చిక్కి ప్రాత్యాశముండినచో స్వయముగా సంతపరిశోధన కాస్త్రమైన వేదములరని దీనివలన తెలియగలదు.

కవులు, కళాభిజ్ఞులకు ఆ సమర్థత జన్మతరహా యుండవలెననుటకు నిత్యము మేగాని వారి యభివృద్ధికు మహాలవాతావరణముండవలెను. ఇండియాలో నట్టిదిలేదు. ఇచ్చట జ్ఞానముకొరకు విద్య సభ్యసీమయూరు అయిదు. ధనకాంక్షచే నభ్యసీమయూరు మెడి. కాస్త్రవిద్యలు నేర్చువారి సంఖ్య తక్కువ. విశ్వవిద్యాలయము డిగ్రీలు కలవారికే ప్రభుత్వోక్తాగములు చిక్కున. కావున ఆర్యకాలేజీలలో చదివి డిగ్రీలు సంపాదించుచారే కాని కాస్త్రముల చదువు వారిసంఖ్య తక్కువ. అంతే కాక మనదేశములో కాస్త్ర పరిశోధక విద్యలు నేర్చు సంస్థలు గూడ లేనేలేవు. భారతదేశముంతట బెంగళూరులో ఉదార స్వభావుడగు సర్ జమదు తాతాగారు స్థాపించిన ఒక్క విద్యాలయముగలదు. దానికి మనఅధ్యక్షులగు డా॥ ఫార్యురు గారు అధ్యక్షులుగానున్నారు. ఇంతవిశాలదేశములో నిదియొకటియే మాత్రము. భారత దేశ భావిభాగ్యదయులు పారిశ్రామికాభివృద్ధిపై పెన్నుది. పారిశ్రామికాభివృద్ధి కాస్త్రపరిశోధనపై కాస్త్రనిద్యావ్యాపకముపై నాధారపడియున్నది. కాస్త్ర విద్యార్థులకు సుస్థిరదేశమునందు గల పారిశ్రామిక పరిశోధనావధకు బహుభాగమున కొన అవకాశము గలగజేయు విద్యా సంస్థలుండవలెను. ఈవారములో మన యెదుట చదువబడు గ్యాజునాభివృద్ధి కాస్త్రజ్ఞానాభివృద్ధిని తెలియజేయు గలవు. మన కిచ్చి నాత్యామున కలిగియును. ముందు వచ్చేది తరమువారు మనకు కృతజ్ఞత తెలిపెదడు. (అ॥ ప్రె॥)

శ్రీ సీతారామాంజనేయ నాటక

నమాజమువారి మృచ్ఛకటికా ప్రదర్శనము

ఈ సమాజములు మృచ్ఛకటిక నాటకమును ప్రదర్శించి నిజముగా రాజమహేంద్రపుర వాస్తవ్యులకు మహాపకారము చేసిరి. వారి నాటకప్రదర్శన మన్నివిధముల దిర్ఘనీయమైయుండెను. అయ్యది ముఖ్యముగా నాటకప్రాశస్త్యమునుబట్టి యని నుడువదగును. క్రిమనకు బూర్వము, అనగా నిప్పటికి రెండు వేల సంవత్సరములక్రిందట నుజ్జయిన నగరమేలుచుండిన కూడ కనుహరాజుచే విరచితమయి, నేటికాలమున, శతావధానమిది దాంతులగు, బ్రహ్మశ్రీ తిలపతి వేంకటేశ్వర కవిండులచే నాంధ్రీకరింపబడిన మృచ్ఛకటికము, ఆంధ్రగ్రంథమై ప్రదర్శింపబడుటకును, రాజమహేంద్రపురపాఠశాల సాదర్శనముభాగ్యము నొందుటకు నిదియే తొలిసారి. ఇక్కాలమున పాశ్చాత్య, నాగరిక భాషలలోనికి భాషాంతరీకరింపబడి, యెల్లచో మిక్కిలి ప్రశంసించుటకు సాభాగ్యమే, మృచ్ఛకటిక నాటకప్రాశస్త్యమును వెల్లడించుచున్నది. పసిలేక యున్న ప్రాతపిడిన రక్షింప మలయిన నాటకములను సందర్శించుటకే యలవాటుపడి యీనాటకమువంటి మంచి నాటక ప్రదర్శనములను సందర్శించు భాగ్యమునకు నోచుకొనని, ఈకాలమున మాపురజనులకు ఇట్టి మహద్భాగ్యమునుసమకూర్చిన నాటకసమాజమువారును, ఏతొవ్వకులగు శ్రీ శ్రీ మాతే నారాయణరావు జమిందారును ప్రశంసా కృత్యుల కంతయు బాతులు. నాటకప్రదర్శనము దర్శన యోగ్యమయి యుండినదనుటకు మరియొక కారణముకూడగలదు. పేరెన్నికగాంచిన మహానాటక మగుటచేతను, సామాన్యజనులు నేర్వకొననవలసిన నీతిబోధకము లయిన విషయము లనేకములు గలవు. అదియునుగాక, రెండువేల సంవత్సరములక్రిందట భరత వ్యమునందు, ప్రజాసంఘ మెట్టిస్థితియందుండెనో పూర్వాలయిన మన పూర్వుల నాగరికత యెట్టి యుచ్ఛస్థితియందుండెనో దెలిసికొనుట కీనాటకసందర్శన మెంతయు దోడ్పడును. ఈనాటకము, ఏతద్దర్శన రాచికులలో శతావధాన బ్రహ్మశ్రీ చెల్లపిళ్ల వేంకటాశ్రమిగారి, సమక్ష యజమాన్యమున బ్రకర్షింపబడుట ఎంతయు సమంజసు. శ్రీవారిలో బాటు బ్రహ్మశ్రీ కవిరాజ శ్రీపాద కృష్ణమూర్తికాశ్రమిగారు, శ్రీమాను సముద్రాల వేంకటప్పలాచార్యులుగారు, బ్రహ్మశ్రీ మానవిల్లి రామకృష్ణకవిగారు, యం. ఏ. శ్రీపాద కామేశ్వర రావుగారు, ఎం. ఏ. యల్. టి. మున్నగుకవులు, పండితులు విద్యాంకులు మొదలయినవారు, నాటిప్రదర్శనమును తిలకించుటకై సభాస్థలి నలంకరించియుండుట సమాజమువారి యద్వైత మనదగును.

మాచినంత మాత్రమున ప్రదర్శనమునకు మిక్కిలి నులభ సాధ్యమయినట్లుల గోచరించు, నీమృచ్ఛకటికాప్రదర్శనము, ప్రదర్శించుట కంటే, సామాజకులపట్ల నేర్పును, పరిశ్రమ యును గోరుచున్నది. ఇట్టి కృత్యతరమైన నాటకమును ప్రదర్శించుటకు శిక్షణ యొసంగిన బ్రహ్మశ్రీ శ్రీరాముల సచ్చిదానంద కాశ్రమిగారు ఎంతయు క్షాణునీయులు. వారి నిరంతర శిక్షణా దక్షతచేత గాబోలు, నటులు తమ వాచకమును నిర్దుష్టముచేసి రసభావములు సుబోధకమునట్లు వాచకము చెప్పమండిరి. మొత్తమునాద సీనాటకప్రదర్శనము మనోహరముగనే యున్నదిని చెప్పవలయును. నటుల సామర్థ్యాతిశయము లటుంచినను, నాటకప్రాశస్త్యము, నటుల కొసంగబడిన శిక్షణయు ప్రదర్శనమున కొక విధమయిన శోభజెచ్చియుండెను.

ఇక నటులలో ప్రత్యేకముగా ప్రశంసనీయ దగువారు కొందరుగలరు. నాటకకథానాయకుడు, చారుడత భట్టాచార్యుడు ఒకటి మునిగిపోవుటచే, వ్యాపారమునందు తన సర్వ విశ్వస్థమును గోల్పోయినవాడు. కాని మహాగుణసంపన్నుడు. ఉదార శీలుడు, వానిపాత్ర ఒకవిధముగా బాగుగ నేయున్నది. నాటకములో చాలభాగమును వదిలివేసి ప్రదర్శించిన కారణమున చారుడతని శీలమును, వసంతినేన గుణములును వైభవములును సభ్యులు తెలిసికొని యానందించుభాగ్యము లేకపోయినది. అందులకు సభాసభ్యులకు, చారుడతనిపాత్ర పూర్తిగా మనోజ్ఞమయియుండలేదు. ఏతత్ప్రతిభలు చారుడతని వేషమున కన్నివిధముల తిగియుండిరి. చిరునగవు లోలుకువారి ముఖసాందర్యమును, అవయవసౌష్ఠవముజేందిన దేశమును వారికి నాయక వేషమున కొప్పిదములయి యుండెను ఇన్ని సహజగుణముల సంపదగలిగిన వారగుటచే, వారు తమపాత్రమును బాగుగ నేయున్నదిని పింపగలిగిరి. కాని మాయభిప్రాయము ననుసరించి, వారు, రంగస్థలమునకు నూతనపరిచితు లగుటచే గాబోలు రసభావప్రకటన మన కొంత స్వార్థంత్రయమును, సాహసమును జూపింపలేక పోయిరి. అయినను భవిష్యత్ప్రదర్శనముల రాను ఆయరంగములందు రసభావములకు పూర్తిగా చిత్రించుటకు ప్రయత్నించెదరుగాక అని కోరుచున్నాము. ప్రాతపిడిననువారి సంగీత శైలియు, కొంతవఱకు మెరుగు వెట్టదగినదే! కథానాయకు

యగు వసంతినేపాత్ర మిక్కిలి నేర్పుతో నిర్వహింపబడినదని నుడువదగును. వసంతినేనవంటి నాయికాపాత్రను, నటించుటకు గల సమర్థతను వారు ప్రయత్నించి జూపిరి. శ్రీపాత్రధారి యగు నటునికుండవలసిన సౌందర్యము మన నటునియందు జొరంత యగుగాక. ఆకారణమున వసంతినేనపాత్ర బాగుగ నిర్వహింపబడలే దనుటకు వీలులేదు. ఆమాత్రపు రసభావప్రకటనము, నుండరాంగు లయినవారుచేసిన మన మెంతయో మెచ్చుకొనియుండువారము. సౌమ్యమర్య, సౌందర్యములు నటులకు ప్రధాన సాధనసంపత్తులుగావున, శ్రీశ్రీ యింకయుండు భరింపుమచ్చిన మనోహరముగ నుండగలరు. వసంతినేన పాత్రధారులు, నిజముగా భావములను చక్కగా నభినయించిరి. వారి ప్రణయ ప్రదర్శనము మనోజ్ఞమై యుండెను. శకార పాత్రధరులగు శ్రీయంత రంగరావుగారు, తమ వేషమున కంతయు నొప్పియుండిరి. నిజముగా, నాయన శకారనిపాత్ర సందర్శించి యానందింపవలసినదే. వారి నటనాభినయము, రసభావప్రకటన మును నాటకప్రదర్శనమున కంతకు వన్నె జెచ్చిపెట్టెను. వేయేల వారి నటనాభినయకాళము, శకారునియందు, మూర్ఖభవించి నట్లుండెను. మైత్రేయ వేషధారులగు శ్రీయంత పట్టాభి రామయ్యగారు రాజమహేంద్రపుర రంగస్థలమునకు శ్రోతవారు గారు. వారి హాస్యరసపోషణను చాల బాగుగానున్నను, కవి వ్రాసినదానికంటె నెక్కువ చెప్పిపెట్టి అంచువలన, నాటకము లోని రసగ్రహణమును నేయజాలని పామరసభ్యుల కత్యంతా మోదమును గూర్చజాలిగారి, నాటకము లోని రసపోషణ ఘట్టములపట్ల అంతరాయములు కల్పించియుండిరి. హాస్యరసమును కవి వ్రాసినదానికంటె పెంచుటవలన రెండుమూడవరకములు వాటిల్లెను. చారుడతని ఉద్యాన వనాంతరమునకు వసంతినేన వర్ణములో తడిసి ప్రవేశకాలమున నే తెంచి యుండెను. అంతట యాయులులను మిమకల్పించి కవి ముగ్గులగు నాయకానాయకులకు పరిరంభణ సౌఖ్యమును మొదటి సారి సమకూర్చినాడు. ఆసందర్భమున కవియంద్రేశంపని చేటికా మైత్రేయుల పరిరంభణ సౌఖ్యమును పట్టాభిరామయ్యగారు రసభవించి యప్పట్లున రసభంగమును గావించి యుండిరి. బాలయు, ముగ్గుయు, ప్రణయముచే వివశయైయున్న వసంతినేన తన యభిలాషదీర్చుకొనుటకుచూడత్తుడొప్పుకొనునో ఒప్పుకొనడో యను చింతచే తపించుచుండెను. ఉదారుడును ఉత్తరశీలుడునగు చారుడతనికును దరిద్రుడయి వెలచులని సంభావించు స్థితి తోలేడు. ఉభయపాత్రల సౌశీల్యము చెడకుండ నాయికానాయకులకు ప్రథమ సమావేశమునందలి కవి పోషించిన రసమును మైత్రేయుడు హాస్యముచేసి చెడగొట్టెను. శర్యులకుడు, చందనకుడు అధికరణుడు మొదలగు పాత్రధారులు మదనక సంచాపకుడును విలుడును జాల బాగుగ నభినయించిరి. భూతాదేవిని నేత్రకూతను సమాజకులు వదిలివేయుటచేత నాటకము పూర్తిగా రక్తి గట్టదగిన రెండుమూడు రంగములు లుప్తమయినవి, అయినను ప్రదర్శనము జయప్రథమనియే చెప్పదగును. మిగిలిన నటులందఱు తమ నేర్పులొంది ప్రదర్శనమును మనోహరముగా చేసుజాలిరి

(భా. వెం. కృ.)

నవ్వుకమగు శ్రీ త్రమాదిరి ఎలక్ట్రో బంగారు ఆభరణములు

మావద్ద శ్రీ త్రమాదిరి గాజులు, శ్రావితకాసులందఱు, ఇంక ఆ నేకరకముల నగలు వెల సరసముగా దొరకును. ఒక పర్యాయము ఆర్డురుయిచ్చిన తెలుసును. శ్రావితకాసులందఱు, 4.12-0 శ్రావితచిలక లందఱు 6-8.0, మేలు వొడ్డాణం అమ్మిబొమ్మగలది 160 గజ్జలతో 4.4.0, ప్రకాశముగల 7 రాళ్ళదుద్దులు 1-12.0, అనేకరకముల శ్రీ త్రమాదిరిగాజులు 1 జత 0-14.0, ప్రకాశముగల తెల్లరాళ్ళలో లాకులు 1.4.0, 5 తెల్లరాళ్ళ వుంగరము 0-12.0, ఇమిడిమను డయమంక్కు అడ్డగ 9.0.0. ఇవి నాటకమునకుకూడ యోగపడెగామయినవి. పూచీ 1 సంవత్సరమునకు ఇయ్యబడును. కే. నాదముని అందునన్ను, 164. వై నాటకాంధ్ర, చదురాను.

సుఖభోగిత్రైలము

డబ్బీ 1-8 రు. 1-0-0
అన్నివిధముల పుండ్లకును, కొరకు పుండ్లకును ఈ త్రైలము ఉపయోగించును. ఈ త్రైలమును రాచిన పుండ్లు వోనును. లోపలికి మృతలను తివలయును. అన్ని గాయములను మోస్తును కాన సామాన్యమైన గాయములకును వాడవచ్చును. ఆమృతాంజనేయము డిపో, మనరాసు - బొంబాయి.

వైద్య పరిశోధక భాగములను స్వదేశీయ మం
గులనుగూర్చి పరిశోధనలు స్థాపించుచు బొంబాయి బెన్జేరి
యలూజీలో విద్యాలయశాఖపాఠశాల కొన్ని ముఖ్యముగ వ్యాస
ములఁ జదివెడి. అధ్యక్షుఁడగు కన్నలునేగుగారు హిందూదేశ
మొన స్వదేశీయములనుగూర్చి ప్రత్యేకముచేయు అలమముల
కలకత్తాలోనొకటి బొంబాయిలోనొకటి యుగముచేసి
ముందీవిషయ మెక్కుడుప్రహముఖ్యమునకు రాగలదనియు
జెప్పిరి.

(பெ. (பெ.))

అమృతేశ్వరము, జనవరి 15:—కర్ణాటక మేల్మీసగునందు ప్రాముఖ్యము కలిగించిన గురుదయ్యకునింగు రిక్లెయినింగుకారి కొట్టులో గలిగిన యగ్నిప్రమాదముచే రు 50,000 ఫీట్లు గల సామాను, పెద్దభవనముతోగూడ భస్మమయ్యెను. నితరార్థి కాకపోవుటచే మట్టుప్రక్కల నున్నవార సేవలు మంట వార్చుటవచ్చురి. వీనికి కారణము విద్యుద్దృశి. మట్టుప్రక్కల సహాయము తెలియునను రాజాలకపోయి. పట్టుప్రక్కలనుండి వారు తమ స్వంతయంత్రముచే చాలవరకు చాలవరకు సహాయ పడిరి. ఒకఘంటకాలములో మంట వార్చుగలిగిరి. కాని సామాను, భవనము, పూర్తిగా నీలూ పునశ్చే దగమయ్య పోయెను.

ఆంధ్ర పత్రిక

1925-వ సం॥ జనవరినెల 16-వ తేది

శుక్రవారము

ఆంధ్ర ఖాదీబొర్డు సమావేశము

విజయవాడయందు భాద్రపదమాసమున గూడి నున్న ఖాదీబొర్డు సమావేశము వర్తమాన పరిస్థితుల యందు ప్రముఖతను వహించగలదు. గాంధీమహాత్ము డిన్నినందర్శములందును రాటపు సంకీర్తన మును జేయుచున్నాడు. కాంగ్రెసువేదికయందైనను విద్యాపీఠవేదికయందైనను సతతనందర్శము లుండెనను రాటపు ప్రయోజనమును జోధించు చున్నాడు. రాటమును కల్పితరచయను సుదర్శన చక్రమనియును విదేశవస్తువిసర్జనమునకు సాధన మనియును ప్రశంసించుచున్నాడు. వర్తమానసంపత్తమునందు కాంగ్రెసుసభ్యులును సంఘములును జేయవలసిన మొదటిపని రాటమునకును ఖద్దరునకును విశేషవ్యాపకమును గలుగజేయుట యెఱుంగున్నది. ఆంధ్రదేశమునందు రాటపు వ్యాపకమును ఖద్దరు వ్యాపకమును సాధ్యములని కాంగ్రెసుసభ్యులును నిరీరులును సత్యాగ్రహశ్రమమునకు సంఘమును నులుకానకల పట్టిక విశదమగుచున్నది. డిశం బరుపట్టిక నూలు మొత్తమునందును గుణమునందును ఆంధ్రదేశమున కిష్టాసము నొసంగునని సమ్మతము గలుగుచున్నది. శ్రీయత మగనూలు గాంధీగారి మాసారంభమునను తాదపత్రి నాగలాపురము సీతానగరము రాజమహేంద్రవరము గుం బూరు రేపల్లె మొదలగు ప్రదేశములను సందర్శించి ఆయాప్రదేశములందు సందర్శించిన ఖద్దరుసంస్థలను ప్రశంసించిరి. తాదపత్రియందు 60,000 రూప్యములు ఖద్దరుస్థాన వ్యాపకములకు వినియోగ పడుచున్నవి. పశ్చిమగోదావరియందు పేలరూప్యములు ఖద్దరువ్యాపకమునకు వినియోగపడుచున్నవి. ఆంధ్రదేశమునందు ఖద్దరువ్యాపకమునకుగల యవకాశము గతించిన మూడేండ్లయనుభవమును విశేషముచేసినది. నాగలాపురము జమ్మలమడుగు చీమల జాగులై రేపల్లె తునిప్రాంతములందు మహాత్ముడు కోరునలులు రాటము స్థిరప్రతిష్ఠను బడసినది. రాటము నిరుపేదలకు మహాత్ముడు సంభావించు పట్టులు కల్పితరచయనది. వర్తకులు రాటము ఖద్దరు మూలమునకు ద్రవ్యము నార్జించిరి. దేశసేవకులు రాటపు యోగసాధనమునను నారాధన విధానమును గ్రహించిరి. విద్యాభిమానులును వారి సహకర్యములు పూర్వమువలెనే బాధించుచున్నను త్యాగపరాయణులైన దేశసేవకులు గాంధీభక్తులు రాటపుప్రభావమును గ్రహించుచున్నారు. రాటపు సుదేశమును సమ్మోహనమును సహృదీయమును కాంగ్రెసు సభ్యత్వమునకై రాటమును గొలువవలసిన మనసర మెర్పడినది. ఈ యవసరమును సఫలము చేయుటకు ఖాదీబొర్డు దేశమునందంతటను బాగు గను పనిజేయవలసిన యవసరము గలిగినది. మండల ఖద్దరుబొర్డులు నూలును పంపవలసిన నియమమును

సార్వకముచేయుటకు సంపాద్యమైన యవకాశము లను బాగుగ వినియోగించి నిర్మాణవిధానమునకు దోడ్పడవలయును. ఖద్దరుఖాదీయును కాబ్యాంగ కాఖియును భిన్నరీతులను నేకకార్యమును సాధించుట కేర్పడినవి. ఖద్దరుబొర్డు సమావేశమునందు రెండుఖాదీయును గలిసి పనిజేయుచు సభ్యులను జేర్చుచు నూలు పండితముచు స్వరాజ్యరథ ప్రసరణమును జేయవలయును. ఖద్దరునిధి ఖద్దరుప్రచారము ఖద్దరువ్యాపకమునకు కాంగ్రెసుప్రచారకులు ప్రారంభమునుండియును పనిజేయుచున్నను ప్రచార కులదృష్టి ప్రారంభము నుండియును సుపన్యాసాది ప్రచారమునందు లగ్నమైన రీతిని ఖద్దరుప్రచార మునందు లగ్నముగాలేదు. ఖద్దరుప్రచారము మాటలతోగాకను కార్యరూపముననుగావలసియున్నది. గత సంవత్సరమునందు కాంగ్రెసు ప్రచారమునకు వినియోగపడిన 40,000 రూప్యములందును ఖద్దరు ప్రచారమునకు వినియోగపడినద్రవ్య మతిస్వల్పమై యున్నది. భారతీయ ఖాదీబొర్డువారష్యగనిచ్చిన 60,000 లును ఖాదీప్రచారమునకు వినియోగపడి నను నీ స్వల్పమైనద్రవ్యము మహత్తరమైన ఖాదీ ప్రచారమును జేయుట కేములకును జాలకున్నది. శ్రీయత గొల్ల పూడి సీతారామశాస్త్రిగారు కార్యదర్శిపదవి నధిష్ఠించినరవాతను ఖద్దరుపని నియమానుసారము జరుగుచున్నను చేయవలసిన పని కాద్యంతములు లేవని గతకాలానుభవము విశదముచేసినది. అఖిలభారత ఖాదీబొర్డువారీయేడు తిరిగి రూ 1,20,000 ల నష్టగ నిచ్చుట కంగీకరించి నటులు తెలియుచున్నది. ఖాదీప్రచారమున కాంధ్రదేశమునను చేయవలసినపనిని చేయగలవనిని విమర్శించనపుడు పరమవిషాదము గలుగును. డక్కా మజిలీను పరిక్రమ యంతరించినను ఇప్పటికిని పొందూరుబట్టలు భరతఖండమునందు సంభ్రమమును గలుగజేయుచున్నవి. బెల్గామునందు నూలు పోటీ పరీక్ష యందు పొందూరుస్త్రీలు క. వెంకమ్మ మాడుగుల వీరమ్మగార్లు బంగారుపతకము లను బడసిరి. కాబాధిరాజుల యాదరణమువలన నీనైపుణ్య మింకను నాంధ్రదేశమునందు సజీవముగ నున్నది. వర్తమాన పరిస్థితులం దాంధ్రవ్యక్తిత్వమును సమర్థించుటకు నూలు ఖద్దరుపరిశ్రమలు సాధనము లైనవి. నూలు ఖద్దరుపరిశ్రమలను విరివి గను వ్యాపింపజేయుట కాంధ్రదేశమునందు గల యవకాశము లే యితరరాష్ట్రమునందును లేవని నిరాఘాటముగను చెప్పవచ్చును. కాని ఆయవకాశములను సార్థకముచేసి స్వరాజ్యమును యథార్థము గను స్థాపించుట కాంధ్రదేశమునందనురూపమైన ప్రయత్నములు జరుగకపోవుట సంతాపకరముగ నున్నది. ఖద్దరువ్యాపకము పుణ్యమును పురుషార్థమును సమకూర్చుచున్నది. అన్నవస్త్రములు లేకను మాడుచుండెడివారల కన్నవస్త్రములు గలుగుచున్నవి. విదేశవస్తుములకు వ్యయమయ్యెడి ధనము స్వదేశమునందు నిలిచి, దేశభ్యుదయము గాగలదు. స్వరాజ్యరథ మతిరయమునను ముందునకు నడువగలదు. భారతఖద్దరుబొర్డువారాంధ్రరాష్ట్రము ఖద్దరునిధిని స్థాపింపలేదని అధిక్షేపించుచున్నారు. ఖద్దరును దేశమునందంతటను వ్యాపింపజేయుటకును

అక్షేపణను సవరించుకొనుటకును ఖద్దరునిధిని స్థాపించి పనిజేయుట పరమధర్మముగ నున్నది. ఖద్దరు నిధి కన్నికక్షములవారును మరెవరినూరును ధన సహాయమును జేయుట కవకాశములు గలవు. రాజకీయాందోళనమునందు ప్రమేయమును గల్గించు కొనని శ్రీమంతములును రాజులును మహారాజులును ఖద్దరునిధికై నను ధనసహాయమును జేసి దేశక్షేమమునకు దోడ్పడుట ధర్మముగనుండును. ఖద్దరుబొర్డు నిర్ణయించవలసిన విషయములం దుత్పన్నస్థానముల నిర్ణయము ప్రధానవిషయముగ నున్నది. ఉత్పన్నస్థానములు భారత ఖద్దరుబొర్డువారీయనున్న సామ్మను చిల్లరగాను పంచిపెట్టుటవలన ననర్థములు గలుగుచున్నవిధము తెలిసియున్నది. కొన్నిమండలములం దేమియునుపనిజరుగలేదు. పనిజరుగుటకవకాశమున్నచోటను సామ్మలేకను ఖద్దరుపని జరుగలేదు. ఈ లోపములను నివారించుటకై నాలుగైదు నిర్మాణస్థానములైనను నేర్పాటుచేయవలయునని ఖద్దరు బొర్డువారు కోరుచున్నారు. ఉత్పన్నస్థానముల నేర్పాటు చేయుటయందు స్థానికసహాయము ననుసరించి యేర్పాటును జేయుట యచితముగనుండును. ఈ యేర్పాటువలన ధనసహాయము గలుగుటయును స్థానికముగను సుత్సాహము గలుగుటయును సంభవ మగును. ఈయేర్పాటులైనను కార్యనిర్వాహకుల ననుసరించుచేయుట యవసరము. తగిననిర్వాహకులు లేకను సంస్థానము కృశించుచున్నవి. ఈ సందర్భములందు ఖద్దరు కేంద్రస్థానముల నేర్పాటుచేయుట యందు విశాలదృష్టితో నేర్పాటుచేయుట ప్రయోజనకరము. వర్తమాన సంవత్సరమునందలి కార్యక్రమము కేవల మాతృకీకణమున కేర్పడినది. ఈ కార్యప్రణాళికయందు స్వయంప్రకాశాదృశ కార్యముల కవకాశములేదు. యథాశక్తిని పనిజేయుట కందరకును నవకాశములుగలవు. అవకాశములుగల కాంగ్రెసుప్రచారకులు ఖాదీప్రచారమునకు తమశక్తి సామర్థ్యములను వర్తమాన సమయమునందు వినియోగించుట ప్రయోజనకరము. విద్యాభిమానులును కార్యాభిమానులును కాంగ్రెసుసేవకులును ఖద్దరు సేవకులును బహిష్కారాభిమానులును సభాభిమానులును భేదములను మఱచి ఏకభావముతో ఖాదీప్రచారమునుజేసి విదేశవస్తు విసర్జనమును సాధ్యముచేసి గాంధీమహాత్ముని మహానంకల్యమును సఫలముచేయుటకు దీక్షనువహించి కృతార్థులగుదురు గాత!

పారిశ్రామికాభివృద్ధి

కాశీలోజరిగిన భారతశాస్త్ర పరిశోధకమహాసభ చాల యమూల్యవిషయములగుర్చి పర్చించెను. భారత పరిశ్రమలవిషయమై ఉపన్యాసము లెక్కువగ జరిగెను. అందు భారతదేశములో వ్యవసాయమే ముఖ్యపరిశ్రమయని వ్యక్తముజేయబడెను. ముప్పాతికమంది జనసంఖ్య వ్యవసాయమునే వృత్తిగ గల్గి యున్నపుడు తదభివృద్ధికై ప్రయత్నముల జేయుటయందు దావశ్యకమెంతేని గలదు. పాశ్చాత్య పద్ధతులపై నీ దేశమునందు పారిశ్రామికాభివృద్ధితగదని డాక్టరు ఫాలరుగారు తమయువన్యాసమునందు చెల్పిరి. ఇందు కొంత అతి

శరణాగతియన్నను వ్యవసాయము మాత్రము ముఖ్యపరిశ్రమ యనునది నిర్వివాదాంశము. ఇందు అభివృద్ధిజేయు నుద్దేశ్యముతోనే శ్రద్ధావహనమున రెన్నికనుల జేసినను దేశములో వ్యవసాయకీవనము పూర్ణముగ నభివృద్ధి గాంచలేదనియే జెప్పవలసి యుండును. ఈవిషయమై ఫిన్లోగారు సంపూర్ణముగ వివరించుచు పరిశోధన ప్రదర్శనములకున్న సంబంధమును దేటపరిచిరి. 'కర్షకునకే ఆయనపని' యేగుగ దెలియ ననుభవమే వ్యవసాయ శాఖకు నున్నటుల గాన్పించుచున్నదని ఫిన్లోగారు జెప్పచున్నారు. ఇట్లు నానినగారు ప్రస్తుతమున వ్యవసాయక విద్యావిభాగము పరిపూర్ణముగ లేదనియు యందు అభివృద్ధి కవకాశములు చాలగలవనియు దెల్పిరి. వ్యవసాయ కళాశాలలందు విద్యనభ్యసించి మరల భూమిలోనికిబోయి నేర్పుకొనిన పరిజ్ఞానము నాచరణలో జెట్టకలచినవారే యీ విద్యవలని లాభములను బొందగలరు. అట్టివారికే యీ వ్యవసాయవిద్య లాభకరముగ నుండగలదు. ఇందులకు దగిన ప్రోత్సాహమును, అభివృద్ధిని ప్రభుత్వము వారు గలుగ జేయుట కింకను యెంతయో అవకాశము గలదు.

అనవసరవివాదము
పంజాబు శాసనసభాధ్యక్షపదవికై హిందువులును మహమ్మదీయులును వివాదపడుటజూడ రాజకీయముగ ఉద్వేగములవిషయమునను ప్రాతినిధ్య విషయముననుమాత్రము పోరాటములు గలుచున్నవని విశేషమగుచున్నది. ఇందు మహమ్మదీయులు హిందువులకును సిక్కులకును యిష్టమైనవా రుండినయెడల తమ కెక్కడనప్తము గల్గునోయని భయపడుచున్నారు. ఉభయాలకు మధ్య మెరియొక చిరపీఠముండు తగవులను దీర్చవలెనను భావము కొందరి కింకను పోలేదు. హిందువులకును సిక్కులకును వివాదమున్న శాసనసభాలో అధ్యక్షులుగ నుండువకేననిగలదు. ఈ వివాదమును జూచి తమ కాపదవి యక్కరిలేదని శాసనసభా రాజీనామా జెట్టిరి. తుదకిష్టము డెప్యూటీ ప్రెసిడెంటుగనున్న మేకు అబులుఖాదరుగారి పేరును గోకుల చందుగారిపేరును నియామకము జేయబడినవి. ఇంకను యెన్నికలప్పుడు వివాదముజరుగవచ్చునని తెలియచున్నది. హిందువులును మహమ్మదీయులును యేమాత్రము సహనములేకుండ యీ ఉద్వేగము నకై తగవులాడుట హేయమనవలయును. ఆ సానమున హిందువులనును మహమ్మదీయులనును నిష్పాక్షికముగ ప్రవర్తించుట ధర్మమైయున్నది. అందులకు తగిన శక్తిసామర్థ్యములుగల హిందువైనను, మహమ్మదీయుడైననుండుటకు భయమతముల వారు సంగీకరించుటయే ఉత్తమమార్గము. అట్లుగాక యీవిధముగ ననవసరముగ వివాదముల పడుచుట పరిహాసకాత్రముగ నుండును. వికమత్యముగావలెనని లందరును అన్నిపక్షములవారును గోరుచున్న యిక్కలమున యిట్టివివాదము బయలుదేరుట చాల విచారకరము.

"స్వరాజ్యపక్షముకాదు"
శుభవృత్తి పండిత మోతీలాలు నైహూగారు వార్తాలో నుపన్యసింపచు స్వరాజ్యపక్ష విమర్శ

నరకును దేశమునకు జేసిన మేలేమియును లేదని చెప్పినటుల యిదివరలో ఆసానియేటకు వెనువార్తవచ్చెను. పండిత నైహూగారు తాముజెప్పినది, స్వరాజ్యపక్షముగాదు, శాసనసభలుజేసిన మేలేమియును లేదనియు, అవి సంస్కారము నొందక నల్లెయుండినయెడల యేమాత్రమును లాభము గలుగజాలదని జెప్పినటుల దెల్పుచున్నారు. శాసనసభలలో దేశక్షేమమునకు అవసరమని తోచినంతకాల ముండిదమనియు దెల్పుచున్నారు. శాసనసభ లేమియును ప్రయోజనకరము గావని క్రొత్తగ దెలిసిన విషయముగాదు. నడువనిగుట్టమును స్వరాజ్యపక్షముగాదు యే పక్షముగాని నడిపించజాలదు. ఇంతమాత్రమున శాసనసభలు సంస్కారమును గాంచజాలవు. అవిజేయు ఆ ప్రాచ్యపువనులను ఆపుట స్వరాజ్యపక్షమువారి సంకల్పమైనను, జరుగునవి జరుగకుండ నాగుటలేదు. ఇప్పుడు శాసనసభలలో జేయవలసినపని యేమియునులేదు. దేశక్షేమహాసభ నిర్ణయించినకార్యవిధానముగలదు. తద్విషయమై అన్నిపక్షముల వారును ప్రచారము జేయవలయును. అది యే స్వరాజ్యసాధకమగునుగాని శాసనసభ లేమాత్రమును గాజాలవు.

మదరాసు వార్తలు

వేణుగొనసభ:—మైలాపూరు సంగీతభవారి యజమాన్యముక్రింద కుంభకోణం కృష్ణమూర్తిగారి వేణుగొనసభ 18 తేదీ సాయంత్రం 4-15 గంటలకు మైలాపూరు గోపాల నాయగర్ పాఠశాలయందు జరుగన.

ఆరోగ్యవ్యవస్థ:—మేజర్ కె. గోపీనాథ పాండలేగారి అధ్యక్షతక్రింద ఆదివారం 6 గంటలకు చింతాడి పేట ఆగ్రహారములో పి. వెంకటకృష్ణారావుగారు "ఆరోగ్యము" అను విషయము నుపన్యసించురు.

విచారసూచక సభ:—మహాజన సభా మండలమున మదరాసు ముగ్ధయాశులందరును ఆదివారం 5-80 గంటలకు కి. కె. కె. కె. కె. పాండలేగారి అధ్యక్షతక్రింద జరుపుదురు.

రాకపోకలు:—గవర్నరుదండవతులు సవరిచారంగా నిన్న ప్రత్యేకపుటందీలో గంజాంజిల్లా సంచారమునకు వెళ్లిరి. 24 తేదీకి తిరిగివస్తారు.

గా. సర్ మాంటాగ్యూబాబ్గారు (ప్రీవీకౌన్సిలు సభ్యుడు, మైలాపూరు, కె. వెంకటవారాయణగారు కోయంబూరుయకు, సర్. ఆర్. వెంకటరత్నంగారు పికాపురంకు, బొబ్బిలి దివాన్ గారు బొబ్బిలికి, డి. బి. వి. వి. వి. నాథరామస్వామిగారు బొంబాయిమీదుగా ఢిల్లీకివెళ్లిరి. ఎం. కె. ఆచార్యగారుగూడ ఢిల్లీకివెళ్లిరి. కవిరాజ గణనాథసేన్ గారు కలకత్తానుండి యీవుడయవచ్చిరి.

రాకపోకలు:—క్రిష్ణజిల్లా పర్వత కష్టన కష్టస్వామిగారు నేడుదయము చెన్నపురి విచ్చేసిరి.

రాజుగారి బహుమానము
డిల్లీ, జనవరి 15:—రాజుగారు, దళనాయకుడగు ఏ. ఓ. కె. పెరుగారికి వజీరుస్థానమున చేసిననేపథ్య 'ప్లయింగ్ క్రాస్' అను బిరుదును నొసంగిరి.

రైల్వే డికోనుట
గోరక్పూర్, జనవరి 15:—డిగ్రీగారావద్ద నొక పేదంబురైలు సామానబండితో డికోనుటచే, నార్లు ప్రయాణికులకు, నొకరైలు నడపువానికి గొప్పప్రమాదము పోట్లెను. గాథ యుగా చెప్పులుతిగిన యిద్దరిలో నొకరు మృతిచొందె.

శిశు ఆరోగ్యవ్యవస్థనము

నిన్ను జీవనమున, మదరాసులో దక్షిణ ఇండియా వ్యాధిమోక్షకర సంఘమువద్ద, శిశు ఆరోగ్యవ్యవస్థనము జరుగ ప్రకటన జరిగెను. ఈ ప్రదర్శనమునకు దాదాపు 600 శిశువులు వచ్చిరి. వీరియందు ఎత్తవ ఆరోగ్యముగనున్న వాటి బహుమతుల నొసగుట శర్యుపబడెను. ఈ బహుమతులను, నిన్న సాయంత్రము గోవడ ప్రభుగారు పంచివెట్టిరి. ఈ ప్రదర్శనమున దర్శించుటకుగాను నిన్న వేలకొలది స్త్రీపురుషులు లభించిరి.

సరిగా 6 గంటలకు గోవడ ప్రభుగారును వారికుతురును, ప్రొవీడెన్స్ కెట్రెరీయును వచ్చిరి. పానుగల్లు రాజాగారును, సర్దుకు జెనరలును ఎదురేగి వారిని దోడ్కొనివచ్చి ఆపనముల పథినిపెట్టెరి. పానుగల్లు రాజాగారుగారికి పైన గోవడ ప్రభుగారు, బార్న్ ధర్మలు చెలరేగ, బహుమతులను పంచివెట్టెను.

బహుమతులను పంచివెట్టుటకు శిశువులను కంతుకర గతులుగ విభజించిరి. భారతీయులు, (1) వీడలు (2) ధనికులు. ఆంగ్లో హిందవులు.

బహుమతులనందినవారు

ఆంగ్లో హిందవులు:—నైలాకలమ్మ (8 నెలలలోపు) జీను ఆరభన్ (8-6 నెలలలోపు) సి. మిచెల్ (8-12 నెలలు) (1) కే, (2) పాతీకన్మింగమాను (1 సం-8 నెలలు.)
ధనికులు:—సోన్సా (8 నెలలలోపు) జియోక్రాసి (8-6 నెలలలోపు) (1) రాబర్ట్సు, (2) ఇయాన్ మెకెంజీ (8-12 నెలలు) (1) ఫిన్నిస్, (2) మెకెంజీ, (3) వర్బసు (1-8 సం) వయస్సులోనివారు.)

భారతీయులు (వీడలు):—నదువాంబ (8 నెలలలోపు) మేరీ (8 నెలలలోపు) వుమ్మము (8-12 నెలలు.)

రైలులపేదలు:—(0-8 నెలలు) కాదు బీ (2) పూసన్ మరకతము (8-8 నెలలలోపు) ప్రోచియమ్బూర్, జగతంబాత్, బీ. బీ. గమా; (8-12 నెలలలోపు) నెల్లినాయకము, చిన్నమ్మ, ఫలిమాబీ, (1-8 సంలు) బీబీగము, రామ్బూర్, జోనపు.

పై బహుమతులుగాక ఈ ప్రదర్శనమున నెక్కు పాల్గొని నందుల కీక్రిందివారికిగూడ బహుమానము లొసగబడెను.

ఆరోగ్యశాఖకు (1) మోడలు మోప్పిటలు (2) మోడలు పాముఖానాదొడ్డిని ప్రదర్శించిరి.

కన్యకైన్సీ మోడల్సును ప్రదర్శించినవారిలో నీక్రింది వారికిగూడ ధర్మ ఫీట్లు లొసగబడెను.

పోషక ఖన:—శిశు ఆరోగ్యసంఘము (2) రత్న సభాపతి. **కలపెనెలకు:**—నెనెల్సు కరి వెనీక్సోకలపెనె.

ఇవిగాక రాష్ట్రములో ఇతరపట్టణములలో శిశు ఆరోగ్యవాసకమును బాగుగ జరిపిన గ్రాములున కొనకుటకు ఒక వండి పీల్లుగూడ తయారు జేయింపబడెనని పానుగల్లు రాజుగారు ప్రకటించిరి.

రైలుదొంగతనము

అమెరికాయువతి సొత్తునుహరించిరి

దీనింబయి 25 తేదీన అమెరికాదేశమునుండి వచ్చి హిందూదేశ సంచారముచేయుచున్న 'సెయిన్ హెల్' లాయుడి అను నొకయువతి మదరాసునుండి బోటుమెయిలులో పోవుచుండెను. తిరుచినాపల్లివద్ద గార్లు టికెట్లు పరీక్షించుటకువచ్చి ఆ మెయిల్ టికెట్లు నడుగా ఆ మెయిల్ టికెట్ల కొరకు చూచుకొనుసరికి 'సెయిన్ హెల్' యెనని తెలిసికొనెను. 'సెయిన్ హెల్' వెతక ప్రక్కపెట్టెలో 'సెయిన్ హెల్' గొట్టుబడి యుండినను.

పోయినసొత్తు

1. నుమారు 5400 రూపల ఖరీదుగల రెండు వజ్రపుటుంగరములు.
2. 1200 రూపల విలువగల ఒక మరకత ఉంగరము.
3. 1500 ఖరీదుగల ఒక వజ్రపు గుండునూడి (పైన గుర్రపు బొమ్మ చెక్కబడినది.)
4. 150 ఖరీదుగల యొక మెడగొలును.

దొంగ దొరికెను

ఈకేసు జరిగిన మర్నాడే తిరుచినాపల్లి యాశోదు మధ్య పోవుచున్న బండిలోనే దొంగయే యొకని చేతగడియారమును దొంగిలించెనట.

మొన్న మంగళవారమునాడు రైల్వే పోలీసువారు తంజవూరు స్టేషన్ వద్ద పి. సి. నారాయణమోన్ అనువానిని అనుమానించి ఆరెస్తుచేసిరి. ఈత డీదొంగతనముల చేసెనని పోలీసువారి నమ్మకము.

చీటిఫండు లాఠిరియగునా?

కాదని హైకోర్టువారు నిర్ణయించుట

కంజీరములో కొండరుకలసి ఒక చీటిఫండు నేర్పరచు కొనిరి. ఇందు 500 మంది చంపాదారులుగలరు, ప్రతిచంపాదారును పెంకు 1 ఏకరమున 50 నెలలు చెల్లింపవలెను. అటుతర్వాత నాత డిక చెల్లింపవలెననుట. అందు కుమారస్వామి మొదలి యనునాత డీ చీటిఫండునేర్పరచి నిర్వహించుచుండెను. చంపాదారులు తమకాపాసినపుడు ఈఫండునుండి ఋణముదీసికొనటకుగూడ హక్కుగలదు. ఎవరైనా చంపాదారులు చంపాడుచెల్లింపనియెడల ఆ మొత్తమునకు వడ్డీనిగూడ చెల్లింపవలెను. ప్రతి నెలయు రు 50 ల చొప్పున నొక అమానునము పంచిపెట్టబడును. అబమానునము సందినయంతకు ఇక తిరిగి చంపా చెల్లింపవలెననుటలేదు. ఈ కేసునందు ముఖ్యగం మొదలియారు అను నతడు 50 నెలలు చంపాకట్టుకు ఆకనిచీటిఫండు అంతటి తోముగియును గాన ఆకనిక రు 50 చెల్లింపవలసియుండెను. కుమారస్వామి మొదలియారు ఆ మొత్తమునకు ముఖ్యగం మొదలియారునకు ఒక ప్రామిషనరీటు వ్రాసింపెను. ఆ నోటుమీద ముఖ్యగం మొదలియారు ఈ కేసును తెచ్చెను.

హైకోర్టులో ఈ కేసునందగ్గమున రెండవ అప్పీలు ఈ యందయును న్యాయమూర్తులు రామేశ్వరు, వెంకటసుబ్బారావు గార్లు యెదుట విచారణకువచ్చెను. ఈ చీటిఫండు లాటరీవంటిదని యు, అందుచే 298 క్రి. పా. కో. క్రింద లైసెన్సు పుచ్చుకొని యుండవలసివనియు అందుచే నీసీటు న్యాయశాస్త్రమున నది గాదనియు ముద్దాయి తరపున వాదించుటచేసెను. కె. వి. శేషుఅయ్యంగారు పిటిషనరు తప్పున వాదించుచు, ఇది న్యాయ శాస్త్ర సమ్మతముగ న్యాయపరమమంటివేనని వాదించెను. విం. పోమసుందరముగారు ముద్దాయి తరపు వాదించిరి. హైకోర్టువారు ఈ చీటిఫండు లాటరీవంటిదిగాదనియు, సామాన్య న్యాయపరమమంటివేననియు నెంచి అప్పీలు నంగీకరించిరి.

చీట్లపేక ఆటకొరకు మాత్రమేయుట

శేషప్పలేమన అనునాతడును, ఆతని కుమారు లిద్దరును, మనునల్దరును, ఆతని సోదరుని మనుమడును గలసి 10-10-28 లేదిన రామస్వామి లేమన అనునాతనిని హత్యచేసినను శిరశాకోపణయందు, ముద్దాయిలు హైకోర్టువారికి గావించు కొనిన అప్పీలునందు న్యాయమూర్తి మాజిస్ట్రేట్ నాయకుగారు రెండవ ముద్దాయిని తప్ప ముద్దాయిల నందరిని వదిలివేయుచు తీర్పుచెప్పిరి.

ముద్దాయిలు కోయంబత్తుకుజ్జా, శ్యాతకుపాలెము వాస్తవ్యులు 10-10-28 లేదిన పీరు, సుబ్బయ్య లేమన అను నాతనిగృహము ప్రక్కన గల దేవాలయము సరిహద్దులకు వచ్చి చీట్లపేక నాడుకొనుచుండిరి. ఆయాటలో వారు పెద్ద గోల కేయముందుటచే సుబ్బయ్య లేమన గృహములోనివారి చాల విరుగుదలను గలంక కేయముండిరి. ఇంతలో సుబ్బయ్య లేమన వెలుపలకువచ్చి, చీట్లపేక ఆడుచున్నవారిని ఆల్లరిచేయ వలదని కఠినముగ బలికెను. అంతట వారికాగ్రహము గలిగి సాయంత్రములోగా నాతని నెనమానపరచెదమని చెప్పి వెళ్లిరి. వారు సాయంత్రముకాలమున తిరిగివచ్చి సుబ్బయ్య లేమన కుక్కలకు గృహము పై రాళ్లు విసరుటకు ప్రారంభించిరి. సుబ్బయ్య లేమన యొక్క నేనకుడగు రామస్వామి లేమన అనునాత డింతలో నెచ్చటి మండియో వచ్చుచు, కనకజమానుని గృహముపై రాళ్లు రువువారినికొని, ఆగ్రహశోభి 1 ముద్దాయిని పట్టుకొని కొట్టి వదలేసి, రాళ్లువచ్చువారు రుదరును వెలికి రావలసినదని పంతుము లాడెను. ఇంతలో మిగిలిన ముద్దాయి లందరును వచ్చి రామస్వామి లేమనను పైబడి కొట్టిరి. రెండవ ముద్దాయి, ఆతనిని చాలవొట్ల కత్తితోపొడిచెను. రామస్వామి ఇంటిలోనికి తప్పించుకొని పోవుటకు ప్రయత్నింపగా ఇంటికితలుపువేసి గొల్లెడు పెట్టిరి. రామస్వామి, గాయములచేతను, దెబ్బలచేతను అచ్చటనే మరణించెను. జిల్లామేజిస్ట్రేటు ఈ కేసునందు ముద్దాయి లందరికి యానక్షిపద్యపాంతురవాస శిక్ష విధించెను.

అప్పీలునందు, ఎస్. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యగారు 2 వ ముద్దాయి తరపునను న్యాయశాస్త్ర గ్రాంటుగారు మిగిలిన ముద్దాయిల తరపునను వాదించుచు, రామస్వామి లేమనను అందరుకొట్టుటచే మరణింపలేదనియు 2 వ ముద్దాయి కత్తితో పాడుచుటచే మరణింపలేదనియు, 2 వ ముద్దాయి అత్యంత క్రూరకొరకుగాను రామస్వామిని పొడిచెననియు, ముద్దాయిలు చీట్లపేక యాడుటయు గలంక కేయములయు నిజముగావని

భారతశాసనసభ

ఉద్యోగతరుల చట్టములు

డిల్లీ, జనవరి 15:—జనవరి 30 లేదిన భారతశాసనసభలో ప్రవేశపెట్టుటకుగాను 17 ఉద్యోగతరుల బిల్లులు నేడు ఎంచబడినవి. వీటిని చాలమట్టుకు నెట్టెంబు సమావేశమునందు మిగిలి పోయినవి గలవు.

మొదటిది, 1818 రిగ్యులేషను కి తీసివేయుమని గోరుచట్టము ఆచర్యుడు ద తగారిది.

నలయునంతవరకు మరణదండనను తొలగించునట్లు క్రిమినలు ప్రాసీజరుకోడును మార్చునలెనని గోరు కామినికుమార చందగారి చట్టము రెండవది.

వి. కె. పటేలుగారు బెంగాలు, మదరాసు, బొంబాయి రిగ్యులేషనులను తీసివేయుమని గోరుచట్టము మూడవది.

బాతిభేదములపై వచ్చు కొట్లాటలను మాములు నేరములుగా కాక యెక్కువ పీనలుగా జూడమని గోరు కె. ఎస్. శేకారి చట్టము నాల్గవది.

హిందువులు తమ ఆస్తిని తమపిల్లలకు గాని కుటుంబములకుగాని వారి దౌహిత్యులకు గాని వ్రాసియిచ్చు హక్కులను నిర్ణయింపమని గోరుచు సర్ హరిసింగుగారు ప్రతిపాదించునట్లు చట్టము తరువాత నెంచబడినది. ఆస్తుల మార్పుటను గూర్చి మరతుల నేర్పరచగోరుచు గారుగారి చట్టము కేరొకటి గలదు.

కె. క. చందగారు ఇండియను ఎవిడెన్సు ఆక్టును సవరించుచు చేసినచట్టము, పశువులమాంసము ఎగుమతి నిలుపుతేయుటకుగాను మేములాలు నెవ్రాగాగారి చట్టముతరువాత వచ్చినవి.

బెంగాలు రిగ్యులేషను తీసివేయుమని ఎం. కె. ఆచార్య గారును కె. కె. చందాగారును చట్టముల ప్రతిపాదించెదరు.

రామచంద్రరావుగారి, ఇండియను రిజిస్ట్రేషనుచట్టము నిలిపి ప్రాసీజరు కోడులు సవరించు చట్టములు 14, 16 స్థామున వచ్చినవి. రాజద్రోహము కేసులవిషయము పీనలుకోడును సవరించు పటేలుగారి చట్టము 18 వ స్థానమున వచ్చెను.

రైల్వేపనివాండ్ర కష్టములు

యం. కె. ఆచార్యగారి తీర్మానము

మదరాసు, జనవరి 14:—రైల్వేపనివాండ్ర కష్టములను విచారించుట కొకసంఘమును నియమించవలసినదని యం. కె. ఆచార్యగారిచే రాబోవు భారతశాసనసభయందు జనవరి 27-వ లేదిన ప్రతిపాదించనున్న తీర్మానము సందర్భమునను గురించి యం. కె. ఆచార్యగారు యిట్లువ్రాయుచున్నారు:—“ఈవిషయమై తాము చాలసంగతులను సేకరించినవియు బాధ్యులగు రైల్వేపనులు యాధియగు సమాచారమును యివిషయముందు గావించబడిన తీర్మానములను యాదినవ విలాసమునకు జనవరి 25-వ లేదినాటికి బంపిన వారలకు తమవృద్ధయ పూర్వక కృతజ్ఞతను తెల్పుచున్నాను. 10 డి. క్లీన్సుచే రైలివ, డిల్లీ” (ఆ. ప్రె.)

అంగోరాపైకమీషనరు

పోర్చుగీసు గవర్నరు లిస్బను శేము డెమెరిసుగారిని అంగోరాపైకమీషనరుగా నియమించిరి. ఆతని తరువాత జో ఆకెముజానుగారు నియమింపబడిరి.

శ్రీ లక్ష్మీనృసింహ పుస్తక భండారము

కుమారదేవం

సంగీత విద్యయంద సమాన పాండిత్యము కలిగి, ఆంధ్రదేశమునందు ఇతర దేశములందును విక్రీతి ప్రఖ్యాతిగాంచి సంగీత విద్యావికారకు శిష్యులను తయారుచేసిన శ్రీయత గరి కపత్తి కొటయ్యశతవరగారి నిశ్యాణమువలన ఆంధ్రదేశమునకు గొప్పలోపము సంభవించినదనివిచారించుచువారి కుటుంబమునకు సానుభూతిని శ్రీ లక్ష్మీనృసింహ పుస్తకభండారమున సభి జరుపబడినది.

వంగల సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రి.

యం, ఆ విషయము—పోలీసువారు పరీక్షించిన తరువాత రిపోర్టులో శేర్మబడినవియు వాదించిరి.

న్యాయమూర్తులు, ముద్దాయిల తరపు నాడక సంగీకరించి 2 వ ముద్దాయిని తప్ప అందరిని నిర్దోషులుగా ప్రకటించి వదిలివేసిరి. 2 వ ముద్దాయిపైన విధింపబడిన యానక్షిప ద్వీపాంతరవాసశిక్షను భాష్యపరిచిరి.

ఆంధ్రభారతీ తీర్థ

గృహవిద్యాపరీక్షలు

కొన్ని సవరణలు

కార్యదర్శులగు వి. ఎన్ శక్తి వి. ఎ. బి. టి గారు అడయారునండి మాకిటుల వ్రాయుచున్నారు. గృహవిద్యాపరీక్షలకుగానునిర్ణయించిన పాత్యగ్రంథములలో కొన్ని విక్రయమునకు దొరకుట కష్టముగానున్నందున యీ క్రిందిమార్పులను పతనీయ గ్రంథములలో చేయుటకు నిశ్చయించుకొంటిమి అభ్యర్థులు ఈ మార్పులను గమనించ ప్రార్థింతులు.

సంస్కృతము రఘువంశము (మొదటి మూడు స్కర్లు) హిందోపదేశకథలు (మిత్రలాభ భేదములు) ఎవరి ప్రచురణములైనను సరియే.

రాజ్యతంత్రము ఇంతకుముందు ప్రచురించిన గ్రంథములతోపాటు అయ్యచేసిన కాశీశ్రీరావు పంతులుగారి “అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములు గ్రంథమును (విజ్ఞానచంద్రికామండలికి బెజవాడ) నైతము జరుపవలయును.

కలకత్తాలో హత్యాయత్నము

వైద్యుడని మోసగించుట

కలకత్తా, జనవరి 15:—కృష్ణుడు బెల్లుగాను హె.ఎ. జి. శేమారు అనునాతని హత్యగానింప రిపోర్టులలో ప్రేరేపనను నేరముక్రింద వచ్చినకేసును చీఫ్ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుగారు విచారణ పూర్తిచేసి హైకోర్టు నెవన్ను విచారణకు పంపెను. బెల్లు గారు శే మారు గారు ను పరిచితులగుటచే వారింటికి తరచువచ్చు వాడక గడు. బెల్లుగారు ఉద్యోగము వేయించునని కీమారుగారిని వేడుచుండిరి. ఆ యుద్దేశముతోనే బర్దానుకు పంపబడెను.కాని అచ్చట నివ్వులు దైతిగివచ్చి కీమారుగారిని కుపాకితోకాల్చి యత్నించి ఎడమచేయి గాయపరచెను.

జనార్దన టెనెన్టీయసు నాతడు 1916 సం॥ వైద్యపరీక్ష పాస్వయి డిగ్రీపొందినట్లు నడించి చాలమందిని మోసగించి వైద్యరీత్యా యోగ్యతాపత్రముల నివ్వుటచేసి సారాం పూరు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు గారు నేడాతని కి రూ 50 జరిమాన వేసిరి

పంజాబు శాసనసభ

సభాస్వయంని ఎన్నిక

పోటీ అభ్యర్థులు

లాహోరు, జనవరి 15:— పంజాబుశాసనసభ శేపు అభ్యర్థుని నెన్నుకొనుటకు సమావేశమగును. శాసనసభాభ్యర్థులకుంకు నియమింపబడినదియు యిప్పటికి యింకను దెలియదు.ప్రాతసభాభ్యర్థుని అభ్యర్థిత్యమును గురించి సాంఘికపోరాటములు బయలుదేరినవి. ప్రాత అభ్యర్థుడు అభ్యర్థిత్యమును ఉపసహరించుకొనెను. కాన హిందవులకును, ముసలములకును యివిషయమై పోటీజరుగును. నిన్నటివారల్లో ప్రచురించిన విధమున మహమ్మదీయుల తరపున డిప్యూటీప్రెసిడెంటుగు అబ్దుల్ ఖాదర్ గారు శాసనసభాభ్యర్థులకు అభ్యర్థులగు నిలచెదరు. బహుశః నేటి మధ్యాహ్నమునకు హిందూసిక్కు సంఘముల తరపున అభ్యర్థి నియమింపబడును.

లాహోరు, జనవరి:— శాసననిర్మాణ శాఖవారిచే నేడు మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు నియమింపబడిన శాసనసభాభ్యర్థుల అభ్యర్థుల పేర్లు ఆంధ్రుల కొనబడెను. శాసనసభ యొక్క ప్రస్తుతిపు డిప్యూటీ ప్రెసిడెంటుగానున్న పేకు ఆబ్దుల్ ఖాదరు గారును, శాసనసభయందలి స్వరాజ్యపక్ష నాయకుడను డాక్టర్ గోకులనంద్రన రంగాగారును నియోగింపబడిరి. విద్యాశాఖ మంత్రియగు మియాను ఫజల్ గారు అబ్దుల్ ఖాదరుగారి పేరును ప్రతిపాదించ, న్యవసాయశాఖమంత్రియగు ఛాదర్ చొట్టు రామ్ గారు అనువాదించిరి. మొదటి నియోజన పత్రముందు డాక్టర్ గోకుల చంద్రగారి పేరు సర్దారు జోడసింగాన ప్రతిపాదించ రైజాడు భాగల్ రామ్ గారు అనువాదించిరి. రెండవ పత్రమునందు గోకులచంద్రగారి పేరు లాలా మోహనలాలుగారు ప్రతిపాదించిరి. లాలా దివాను చంద అనువాదించెను. పోట్లు సంపాదించుట కిరుపక్షములందును యెరుకుగా పనిచేయబడుచున్నది. శేపు గట్టిపోటీజరుగును. శేపు మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు బెల్లు ప్రకారము ఎన్నికలు పంజాబు శాసనసభాభ్యర్థునికొరకు జరుగును. (ఆ. ప్రె.)

చే శీయ వార్తలు

కాన్నాటు యువరాజదంపతులు

ధిల్లీ చేరి

ధిల్లీ, జనవరి 15:—కాన్నాటు యువరాజు దంపతులు శేషు సాయంకాలము ఆగ్రా నుండి ధిల్లీవచ్చి చైత్రవాయిగాకి యింట బసచేసిరి.

పైనిక విద్యాసము

ధిల్లీలో శేషుదయము పైనిక విద్యాసము జనరలు సర్ పార్థి బాకోగారి పరిశీలన క్రింద ప్రారంభమైనది. జనరలు డివిజన్లుగారి వాక్ సైన్యము 12,500 బలము జనరలు తాము సమగారి సేనలను ధిల్లీకి 28 మైళ్ల దూరములో నెదుర్కొనెను తాముసమగారి సేనలో 82 కుపాకులు, అశ్వదళము, ఆయుధముల మోటారుకారులుగలవు. కాని కాల్యము తక్కువ. ఇరు పక్షముల సైన్యమునకు విమానముల సహాయములేదు. రాలిన్యను ప్రభువుగారు ముఖ్యోద్యోగియైతేను, ఆఫీసరు, జపాను సైనికోద్యోగులతోను యీ క్రిడాసంరంభమును దర్శించిరి. సాయంకాలముసరికి వాక్ సైన్యము ప్రతి పక్షుల కాల్యములోనికి చొచ్చుకొనిపోయితి జయముగాంచెను.

బొంబాయిమూరకపు విచారణసంఘము

నివేదికపై ప్రభుత్వమువారి తీర్పు

బొంబాయి, జనవరి 13:—బొంబాయిలోని స్టాక్ ఎక్స్చేంజి విచారణసంఘమువారినివేదిక పైప్రభుత్వమువారి తీర్పును నేడే ప్రకటించిరి. బొంబాయి స్టాక్బ్రోకరులు విచారణసంఘమువారి శిఫార్సులతో కొన్నింటి కంగీకరించి మిగిలినవారిని తిరస్కరించు చున్నారని తెల్పును వారివారమును ప్రకటించిరి. ఆఫీసులలో కొన్నిప్రాంత ఎక్స్చేంజి తీసివేయవలెననియు (బ్రోకరేజీకన్వలేటును నిశ్చయించవలెననియు గోరుచున్నవి. కమిటీవారంగీకరింపనివస్తేయు అముఖ్యమైనవనియు, బ్రోకరు సంఘమువారు ఆలోచించి జాముకొనవలెననియు ప్రభుత్వము వారు నూచించుచున్నారు.

నాగపూరు నూతనరైలుస్టేషను

నాగపూరు, జనవరి 15:—నాగపూరులో నూతనముగా కట్టబడిన రైల్వే స్టేషనుకు గవర్నరు సర్ ప్రాంత్యుగారు శేషుసాయంకాలము ప్రారంభోత్సవమును జరిపిరి. జి. వి. సి. రైల్వే విజంటుగారు స్టేషను భవనము కట్టించుట అలక్ష్యమైగండుకు విచారము చేరిపిరి. గవర్నరుగారు తెరవమ అనేక ప్రాంతీయ కలియు ముఖ్యపట్నుమటచే నాగపూరునుండి పెద్దస్టేషనుండుట ప్రసరమని చెలిపిరి. అల్పాహారములు పంచిపెట్టబడెను.

స్టేటుకొన్నిలు ఎన్నిక

కలకత్తా:—మార్చిఅబ్దులు కరీముగారు రాజీనిమ్మట చే స్టేటుకొన్నిలో అతనిసాసమునకు శుస్తబెంగాలు మహమ్మదీయ నియోజక వర్గమునందు తిరిగి ఎన్నిక ఫిబ్రవరి 16వ తేదీన జరుగును.

చిటగాంగు కలరా

చిటగాంగు జిల్లాలో కలరా బాధ్యము ప్రచలియన్నది, పాట్నాపోలీసు. ననదులు

వీరూరు ఒరిస్సాగవర్నరు సర్ హెన్రీ వీలరుగారు పోలీసు పోలీసు తేయంచి బాంకపూరులో పరిశ్రమమున ననదులును ఒసంగిరి.

బర్రాపంటలు

రంగూన, జనవరి 15:—బర్రాలో 1924-25 సం॥ వకు 11, 907, 600 ఎకరములు విత్తనాటివట్టును అందు 11, 585, 700 ఎకరములు బాగుగ పండునట్లు పంటల అంచనా వేయబడెను. నిరిటికన్లు ఈయేడు 9180 ఎకరములు తక్కువ భూమి విత్తనాటివట్టు 9, 8748 ఎకరములు ఎక్కువభూమిపై సుంచిపంటలు పండునట్లు తెలియచున్నది. కోతలప్రారంభమయినది. జిల్లాతక్కులనుబట్టి యారాప్రములో 7,500,000 ల పన్ను భాగ్యముపండినట్లు అంచనావేయబడెను. లాండురికార్డు కమిషనరుగారు యాయేడు 3,580,000 టన్నులభాగ్యము అనగా 2,780,000 టన్నుల వియ్యము ఎగుమతివేయబడునని తెలియచున్నారు. బర్రావాణిజ్యసంఘమువారు నిరిటికన్లు యాయేడు ఏమియు యెక్కువపంటలేదని అంచనావేయబడున్నారు.

(ఆ. ప్రె.)

మూడువతరగతి రైలుప్రయాణపు ఖర్చులు

రైల్వేలను పోల్చిచూచినపుడు సంఖ్యలనుమాత్రమే గమనించి రైల్వేసంబంధమును యితరవిషయముల వాలోచింపకుండుట భావ్యముగాదు. మాకు లీనుగారు క్రిందటి రైల్వేసభయందు పన్యశించుచు ఇండియాలో 8 వతరగతి రైలు ప్రయాణీకులకు ఇంగ్లాండులో వారికన్న 1/5 భాగము ఎక్కువఖర్చుచూపునని చెలిపియుండిరి. అట్లు తెల్పినపుడు రైల్వేకు సంబంధించిన యితరవిషయములను మాకు లీనుగారు గుర్తించెరైరి. ఇండియాలోకన్న ఇంగ్లాండులో రైల్వే నిర్మించుటకు ఎక్కువఖర్చునని గుర్తించిరా? ఇండియాలో సగటున ఒక వ్యక్తి ఎంత రాబడిగలవో గుర్తించిరా? సగటున ఒకమానవునకు దినమునకు 2శ్శ లేక 3 ఆకాలు రాబడిగలదు ఇండియాలో నెలకు ఒకనీతి రూ 5 రాబడిమాత్రమేయుండి ఇంగ్లాండులో రూ 60 గలదు. అమెరికాలో రూ 45 గలదు. అమెరికాలో మామూలు కార్మికునకు దినమునకు రూ 3-14-6 కూలి కిట్టును. ఆధనముగాని ప్రయాణమునకు చెల్పించినచో వాడు 60 శ్శ రైలు ప్రయాణము వేయవచ్చును. ఇండియాలో అట్టి పనివాడు దినమునకు 2 ఆకాలు కిట్టును. వానితో 10 మైళ్లు మాత్రము తిరగగలదు. అని ప్రభుత్వ కార్యదర్శియగు నెవిల ప్రీస్తీగారు 1908 సం॥ చెలిపిరి. యుద్ధాంతరము వచ్చు కూలులను బట్టి జూచినను అమెరికాలోని ప్రతి 64 మైళ్లు ప్రయాణముచేయగల చోట భారతీయుడు 10 మైళ్లు మాత్రమే సంచరింపగలను.

రైల్వే విషయములందు బాగుగా ఆలోచన ఎన్. సి. హోమగారి యిచ్చి చెలిపిరి:—“అమెరికను రైల్వేకట్టుకన్న ఇండియాలో ఆఖరుతరగతి రైలు చాల చచ్చుగానున్నవని వాడుకగలదు. కాని అట్లున్నచో అమెరికను రైల్వేలో ఇండియను రైల్వేవలె క్రిక్కిరిసి యుండక పోకర్తము రైల్వేవయించునను మాట యటుండగా అమెరికను రైలురైలు ఇండియను రైలురైలుకన్న చాలతక్కువగ నున్నట్లు కొన్నేండ్లక్రిందట చెల్లిది యయ్యెను.”

అల్పాహారముతో, ఒంటిపూట భోజనముచేయుచు, ఋణములకు బాధ్యములకు లోనైయుండి ఇండియను 8 వతరగతి ప్రయాణికుడు ఇంగ్లాండువారికన్న 1/5 వంతు ఎక్కువఖర్చు పెట్టుకొనుచున్నందులకు అభినందించు చున్నారు. 8 వ తరగతి ప్రయాణీకులు సాలనకు 2 నూరతే ప్రయాణమువేయవలెనని మాకు లీనుగారు నూచించుచున్నారు. సగటున ఒకసారికి 80 మైళ్లు సంచరించినచో సాలనకు 70 మైళ్ల ప్రయాణము ప్రజలకు సరిపోవున?

అమెరిక సంఖ్య ప్రజలు క్రిక్కిరిసి ప్రయాణమువేయటయందు ఇండియనురైల్వేకు మరి యేదేము రైల్వే మించుటలవు. ఇంగ్లాండులో 426 లక్షలప్రజలచోట 1000 చక్కపు మైళ్లకు 228 మైళ్ల రైలుమార్గ ముండగా ఇండియాలో 81 కోట్లప్రజలకు 21 మైళ్లు రైలుమార్గముగలదు. దీనినిబట్టియే రైల్వేయెంత క్రిక్కిరిసి నుండునో తెలియగలదు ఇంగ్లాండులో పనికి సి కొను కూలి వారు గూడ పరకసంఘముల యాజనాశ్రయమున తరచు ప్రయాణములు వేయచు జ్ఞానమును, ఆరోగ్యమును సంపాదించెదరు. ఇండియాలో అత్యవసరమున్నగాని ప్రయాణము చేయజాలకున్నారు. ఇండియాలో కూలివారి రాబడి చాల తక్కువగానుండుంతరకాలము అమెరికాలోవలె ప్రయాణములు జరుగుచుండుట దుర్లభమని ప్రీస్తీగారు చెలిపియుండిరి.

రైలు అధికముకా నుండుటచేతనే ఇండియాలో ప్రయాణీకుల సంఖ్యచాల తక్కువగానున్నది. అన్నవప్రములు తరుదప్పుకొని వైద్యులకు ఖర్చులు పెట్టుకొన్నపిదప, పరచాలరై ఖర్చుపెట్టుటకు రయితుల వేమియు గలదు. 19వ శతాబ్దాకడన ప్రభుత్వమువారు రైలునిర్మించ దలపెట్టినపుడు నియమెదలకు గూడ ప్రయాణము వీలగునట్లుగా వేయదలంచి మొలనకు 1 లేక 1 1/2 వై సలు రైలు ముంచిరి. 1876 సం॥దక్షిణ ఇండియా మదరాసు రైలు కంపెనీలయందు 8వ తరగతిరైలు మొలునకు 2 వై యుండిను. బి. రైలులో 2 1/2 వై. వి. ఆర్, బి. ఆర్. రైల్వేలో 3 వై. హోమనయుండిను. అన్ని రైలుకంపెనీలలోను 2 1/2 వై. రైలునుంచ మనిప్రభుత్వమువారు కోరిరి. రైలు రైలును తిగించవలెన అనేక మంది పెద్దమనుష్యుల చెలిపిన ఆభిప్రాయములతో ప్రభుత్వము వారు 1881 సం॥ కళవల్రమును ప్రకటించిరి. అందు ఒక రైలుకంపెనీ అధికారింట్లు వ్రాసెను. “మామూలు కూలివానికి నడక ప్రయాణముకన్నను రైలుప్రయాణము తక్కువ ఖర్చుతో జరు

గునట్లు యేర్పరుచుటకై రైలురైలు నిర్మించుటలేదు. అందుచే రైల్వే సామాన్యప్రజా వాకర్లచేదని ఆశ్చర్యపడ వలసరములేదు. కాలినడకను భోయిడి ఖర్చుననే రైలుప్రయాణము జరుగునట్లు రైలు తిగించినచో రైల్వే సామాన్యజనులను గూడ వాకర్లవలెగలవు” అట్లు వేయటకు మొలనకు 1 వై గాని 1 1/2 వై సగాని రైలు తిగించవలెనని ఆయన నూచించెను. బలవత్తరము గు కారణములేనది రైలురైలును హెచ్చింపవలెనని ప్రభుత్వము వారాకరపత్రమునందు నూచించిరి.

ఇట్టి ఉదారమాత్రములు చనుక చెట్టపడినవి. రైలుఅధికారులు ప్రాతరైలును తిక్కిరైలు అధికమువేసిరి. నూటికి 25వో పూన కంపెనీఖర్చులు అధికమగుటచే యిందుకుకారణముగా చెలిపిరి. 80వండ్లనుండి యెట్టిఆసంతృప్తి లేక నడచుచుండిన రైలును యెప్పుడేబహువలెను. పోనీ హెచ్చించినను తమ ఖర్చులు యేరితని హెచ్చిన చో అందుకు తగ్గట్టే రైలు హెచ్చించిన బాగుండును. అంతకన్న ఒకక్కడమిడి అధికమువేసిననుగూడ రైల్వే ప్రజల భవముతోమకొనుటకే నిర్మింపబడినవిగాని వారియవయోగార్థముకావను వాదమును బలపడును. మామూలుపరిస్థితులు తిరిగివచ్చినవి. దక్షిణ ఇండియా రైలుకంపెనీ ఖర్చులు 28శ్శ లక్షలు తగ్గినట్లు వీజంటుగారు చెల్పుచున్నారు. కానిరైలుతగ్గించెదమని పూర్వమువేసి న వాగ్దానమును మరచిపోయిరి. ప్రభుత్వమువారు రైలులను హోయార్లు ఆదిని చెలిపిన కలు రైల్వేయొకరించి నవి. రైల్వేకంపెనీలవారు అంతకంతకు రైలు అధికమువేసి సంత సించుచున్నారు. రైలుకంపెనీలవారు రైలు తగ్గింపవలెననిచెబుచున్నట్లు తెలియచున్నది. నట్లను పూర్తిగాతగ్గించి తమఖర్చులకు సరిపోవునంతవరకేయుం తరైలు పూర్వమురైలును తిరిగి తెచ్చిపెట్టినగాని ప్రజలుపం దుప్పి చెంద జాలరు. పూర్వపురైలువచ్చి రైల్వేలనుసామాన్య ప్రజలకు గూడ ఉపయోగించునట్లుగా వేయవలెన కావనసఖ్యులు ప్రజలు, పాని సంఘములవారును ఏమరియుండరాదు.

(రైల్వేనుగడిను)

మహాత్ముడు పంచముల వాడలసందర్శించుట

శ్యామలదాసుకళాకాల విద్యార్థుల కిచ్చిన సందేశము

“నిరాదంబరజీవితము ఉత్పత్తిభావములు సంవర్ధనము గావింపుడు”

సోజిత్ర, జనవరి 15:—సోజిత్రాకు బయలుదేరటకు పూర్వము అంత్యజాతులవారి వాడల సందర్శించువారి యిబ్బందులను గురించి అధికారులకు చెలియజేసెదనని చెల్వెను.

విష్ణుట శ్యామల దాసు కళాకాల విద్యార్థులతో ప్రసంగించుచు విద్యార్థుల జీవితము సవ్యాసుల జీవితముతో పోల్చి నిరాదంబరముగ జీవితమును గడపుచుఉత్పత్తిభావ సంవర్ధనమును గావించవలయునని విద్యార్థులను గాంధీమహాత్ముడు దుద్బాధించెను. కారణదేశ వార్షిక్యమును బారకోలుటకు రాట్టువేళరణము అని గాంధీమహాత్ముడు చెల్వెను. (ఆ. ప్రె.)

బ్రాహ్మజేతర సభ

మహాత్ముని ప్రకటన

మంగుయిడియాపత్రిక

బ్రాహ్మజేతర సభవారిపట్ల నిరాదరణగానిఉ పేక్షగాని ఎంతమాత్రమును లేదు. వారు వేళనుగూర్చి ముందుగా నాలోచించియున్నచో నేనును యితర కాంగ్రెసు ప్రముఖులనుగూడ బ్రాహ్మజేతరసభకు వెళ్లుటకు తగినవిర్యాలులను చేసియుండును. మేమందరమును ముఖ్యముగా చెల్లియుండుము. ఇతర పక్షములవారిని మహమ్మదాలీగా రాహ్మాయులులో కలసిమెలసియుండి మనస్సులలో గూడ ఏకీభావమును కలిగించుకొనుటయే ఉద్దేశముగాని ఎవరిమట్టుకువారు సభలు చేసికొని వెళ్లిపోవలెనని ఉద్దేశముకాదు. కాన బ్రాహ్మజేతర శాయలు మాపై నిందితావులకంటె మాలో ఆలోచించి మరవకాళము నిచ్చియున్నచో మేమందరమును ముఖ్యముగా చెల్లియుండుమని మహాత్ముడువ్రాసెను. (ఆ. ప్రె.)

మధ్యోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరా యాభినందన నవరత్నమాలిక

1 లేదని జరిగిన నీరియం రామమూస గ్రంథాలయ
చతుర్థవార్షికోత్సవ సమయమున జరుగవలసినది
కా|| కాశీనాథ దయావ్రతధర్మ మహర్షిశిష్యుని నిత్యోదయా!
కాశీనాథుని చంద్రమ ! కరుణగంబులై మాకల; మా
యాభావము లంకురించె; భవదీయంలైన, సద్వీక్షచే
గాలింబాసెను మార్మభావ విలసద్గంధీర యాపంబునకా
దేశోద్ధారక నవ్యనామ కలహాసీవర్య; నాగేశ్వరరా!
నీ|| పాలపారు ఖడ్గరు భుజముపై నికుళిని,
గుమ్మలనిల్చి నీ వమ్మనపుడు-
నాగేశ్వరుని లీల, వాగీశమూర్తిపై,
కాంతి మంత్రము నీవు సాటివపుడు-
వత్రికాముఖమున, పల్లె పల్లెలోని
జనములకుఁ బ్రబోధ సర్వవపుడు-
చిత్రవైఖరుల నిశ్చేష్టులమై చూడ
“కారతి” మాకంటఁ బడిన యపుడు-
పొంగిపారలిన మోద హృదయములను,
నన్ని విడుదులచేత నిన్నెన్ని నాము,
యరయ-వేటి, “దేశోద్ధార” విరుడునుమె!
యిదియే - నూల్కగుళికి - నాగేశ్వరరాఖ్య!!

నీ|| పరిగొండలులేని, పల్లెమాకలచేత,
“సాంధ్రపత్రిక” దృశ్యముననుండు-
క్లుప్తలంఘన, పుస్తకాగారములయందు,
నెలఁగన్న “కారతి”యే కనఁబడు-
ఇంటింటదోయి, నెన్నేళ్లవాటికో-
“యాంధ్రవత్సరసంచికా” యదురు-
తలగొప్పియన్న, సత్వర “మమృతాంజన”
మిథయన్న మంత్రము గదియు చెవుల-
నిన్నిటికి సృష్టికర్తృత్వ నీవకావె!
నిరుపవయశంబున, జగంబునిండినావు-
ఎంతవారను నీకు, నుతియింపమేము!
కాశీనాథుని నాగేశ! కలువ నాగేశ!!

నీ|| నీకృపచేగకా, నిరుపేదయా, సాంధ్ర
మాత-భూమణచేలమహితమయ్యె
నీడయచేగకా, నిలిచి జంఘాలఁ డు
పవ్యాసరత్నమూర్తి బంపఁగలిగె-
నీ కీర్తచేగకా నిఖిలభారతదేశ
వార్తలు మాదాఁగ బ్రాచీన
నీ యుక్తిచేగకా నిలుచున్నపాటున,
పావండు లవళాయవాదులెరి.
యాంధ్రభావము జడువలేట్టివాడు
పండితగ్రామలెరి. నీలన నెగద!
విమలదేశసముదారతిరుదుఁ దాల్చి
చలనవత్త ధాత్రి; నాచంద్రవిలసితముగ-
ఆ. అఖిలలోగములకు నమృతాంజనాఖ్య, సం
జీవినిచ్చి; లోనిచెడుగుమాన్య
మాధతామయంబుఁ బోకార్యగా-వివే
కావధం బాసంగితార! నీవు-
ఆ. ఆంధ్రులందు నాదిమాంధ్రులు పతితులై
యున్నవిషయ మెఱిగి; యున్నతుముగఁ
జేయఁగా - త్యదీయశ్రీకృష్ణ యుక్తులఁ
బరపి వందనములు బడసి నావు||
ఆ. అంటరాని వారలందు మీనంబుగ
మునుఁదలంచువారి మదులలోని
పూరితావివేక భూతంబుసారియించి
ముమ్మసంఘమందు మనిచినావు-
ఆ. ఆదిమాంధ్రులందు, నిజానులై- పత్రి
కాభిరుచి నెలుంగనట్టివారు-
నీకృపారసంబు నిండార - నెప్పుడు
సాంధ్రమందు నోలలాడినారు||
మ. ఎంతని, నిన్ను మేముకురియింపఁగలారము! సర్వదేశవి
క్రాంతయ కోవిదాఁడవు; సమృద్ధివ్యచిత్ర! నిన్నుమా

స్వాంతమునందు నెల్లప్పుడు, సన్నుతిచేయుచు నాదిమాంధ్ర
సంఘాంతరసంభవంబున
యంజెలో స్మరియింతుమి త్రిన్||
2.1.25 } ఆదిమాంధ్రులు
నీరియం-బర్మా }

* * *

1. శ్రీరచనచంద్రు శ్రీరేఖర మానవపద్యవర్తిం
సారికృపాంబురాశి యనురాంతకుఁ జార్తిహరుండుగోపికా
బాతుఁడు చక్రపాణిమృదు సారసలోచనుఁ డవ్యయండు, నీ
కారయభోగభాగ్యముల నంచితకీర్తి నొసంగుఁగావుతకా
నీ|| కొడుకు తోడ్పారకుం డింకదాస్యంబు
జేమి నాగేశ్వరభూమిపాంగ,
దాతకాశీనాథ తరణి చంద్రుండుండె
ననభువియాచగ జనులబొగడ,
నాగేశ్వరుండుండె నాకేమికొడువని
యాంధ్రభాషాసతి యతిశయిల్ల
సత్యపాలన హరిశ్చంద్రుఁ డీతండు
ప్రజలెల్లను మెచ్చి పలుక, నీడు
నీ|| కీర్తికాముది నల్లికలో కీర్తనగుము
కారతీయల హృదయకల్పారములను
ప్రతిసీతములఁ జేసె నోపురువవర్య!
రమ్యగుణభర్య! నాగేశ్వరా య వర్య!!
అప్పల వీరవెంకట జోగయ్యకాశ్రి,

అనంతపుర మండల జాతీయోపసంఘము

ఈనెల 21 వ తేది మధ్యాహ్నం 3 గంటలకు - పెను
గొండ కాంగ్రెసు కార్యాలయమున ఈక్రింది అంశములను చర్చిం
చుటకు అనంతపుర మండల జాతీయోపసంఘ సాధారణ సమా
వేశము జరుగును. ఈమండలమున సంవత్సరాంతమువరకు జరుపు
కార్యక్రమమును ఏర్పాటు చేయవలసియన్నది.
చర్చాంశములు
1. కార్యదర్శిగారి రాజీనామా.
2. మండలములో జరుపవలసిన కార్యక్రమమును నిర్ణ
యించుట.
3. ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయోపసంఘమువారి తీర్మానము
లను ఆచరణలో పెట్టుటకు ఆలోచించుట.
4. ఇతరవిషయములు.

చన్నంపల్లె వెంకటరంగారావు,
కార్యదర్శి.

కలంకారికారానా.మచిలీపట్టణము

ఇదివరకు కాంగ్రెసువారి యజమాన్యముక్రింద నిర్వ
హింపబడుచున్న యాసంస్థను ఇంకొక సంవత్సరము నడిపించు
టకు నిశ్చయింపబడినది. అఖిలభారత ఖద్దరుసంఘమువారు
దీనికి వలసిన ఏకాఁక ముద్రగ్రహించి దీనిని కలంకారి విద్యా
లయముగా నడిపించుటకు తోడ్పడుచున్నాగు. కడచిన మూడు
సంవత్సరములలో ఘనము 60 మంది యావత్ లిందు తరిగితు
పొందిరి. వారిలో 15 మంది ఉత్తర, కేరళ, వంగ, బ్రాహ్మి,
కర్ణాటక, బొంబాయి రాష్ట్రవాసులుగలరు. మఱియు నిందారి
లేరిన విద్యార్థులు ఆంధ్రదేశమునం దెప్పుటనైనను మొత్తము
న ఘనము 18 కార్థానాలను స్వతంత్రముగ నిర్వర్తించు
చున్నారు. ఈ కార్థానా ఆంధ్ర జాతీయ కళాకాలాధికారుల
యనుజ్ఞతో వారి కళాకాలావరణలో నెలకొల్పబడి యుండు
టచే విద్యార్థుల భోజననివాసములకు మిక్కిలి సౌకర్యముగా
జన్మిది. ఇందు అద్దకము (రంగులు) బొప్పిలు, అమ్మలు
చెక్కులు, చలనచేయట (Printing, Dyeing, Engraving
& Bleaching) మొదలగు పనులు పూర్తిగా నేర్పుకొనుటకు
ఆచూసములు పట్టును. జనవరి, జూలై నెలలలో సంవత్సరము
నకు రెండుదఫాలు యాశిష్టావిధానము ప్రారంభించి పూర్తి
చేయబడును. జిల్లా రాష్ట్రీయాది కాంగ్రెసుసంఘములు విద్యా
ర్థుల నివలకు బంపి తరిగితుచేయించి యాయవకాశమును పెం
టనే యుపయోగించు కొందురని ప్రార్థన. ఒక్కొక్క
ముఠాలో 18 మంది చేర్చుకొనబడుదురు. ప్రతివిద్యార్థికిని
భోజనవసతులకు నెల 1కి రు 15 ఖర్చును. అధ్యాపకము ఉచి
తముగా నీయబడును. కాని అద్దకములవేసి నేర్చుకొను బట్ట
క్రింద కొంచెముగా విద్యార్థులు ధనము ఖర్చుపెట్టవలసి యుం
డును. విద్యార్థులు యాసంస్థను వదలిపోవునపుడు వారికి కావల
సిన అమ్మలు వగైరా సామాను లన్నియు ఖరీదునకు ఇప్పించ
బడును.
మచిలీపట్టణము, భో. పట్టాభిసేతారామయ్య,
9.1.25. నూపర్ పైదర్, కలంకారి కార్థానా.

ఆస్వల్లు మోస్లేగారి ఉపన్యాసము

ఆస్థానమునకు అధికశ్రద్ధ దీసికొనవలయును

ఇర్లాండు సాదృశ్యము

కలకత్తా, జనవరి 15:—నేడు వై. యం. సి. ఎస్. లు
నందు నొక సమావేశమయ్యెను. ఆస్వల్లు మోస్లేగారి ప్రగ్రాస
నాధిపత్యము వహించి యొక దీర్ఘోపన్యాసమును గావించిరి.
హైందవసమస్యలయొడ నెట్టి భేదాభిప్రాయములుండుటకు ఆవ
కాశములన్నను, భారతదేశముయొక్క సమాజజీవనము పల్లె
టూరులందును వ్యవసాయమే వృత్తిగల సంఘమందును గలదను
నంతయు నిర్వివాదాంశము. నిరుత్సాహమును బుట్టించుచున్న
రైతుల పరిస్థితుల నభివృద్ధిచేయు పెట్టో ఎల్లడ. నాలోచించ
వలయును. ఇందుకొరకు కొన్ని చిత్ర మై న మరొన్ని
ప్రాచీన మై న నూచనలు గావించబడు
చున్నవి. చాలవరకు చేయబడుచున్న నూచనలందు కుటీరపరి
శ్రమ, రాబ్బము మొదలగు వాని అవశ్యకత దెల్పబడుచున్నది.
ఇట్టిపరిశ్రమ లవలంబించినచో రైతులు వృధాగా కాలముగడవ
కుండ జేయుటయేగాక స్వల్పమైన తమ ఆదాయమునకు మరి
కొంత స్వల్పధనము ఆర్జించుకొనుటకు వీలుగలుగును. రైతు
తానుకష్టపడి పనిచేయుటలన వమ్ములాభమునం దధికమైన భా
గమును తాను నొందు పెట్టో ప్రయత్నము విచారింపవలసి యున్నది.
రైతులనుయొక్క కాయకష్టమువలన వచ్చు ఆదాయములో
సధికభాగము పొందగలిగినచో ఎల్లరును నూచించువిధమున సధి
కముగ నిక పనిచేయకయే సౌఖ్యమునుజీవిత మనుభవించవచ్చును,
కుటీరపరిశ్రమను నిండించుటకు తానిట్లు దెల్పుట లేదనియు,
ప్రభుత్వచారణ పరిమితిని గుర్తించుటకే యిట్లు దెల్పిననియు
ఆస్వల్లుమోస్లేగారు నుడివిరి. ఆంగ్లదేశముందును బెక్కుఅంత
రాయములు గలవనియు చాలకాలమునుండి పార్లమెంటు యి
బ్బందలను దొలగించుటకు ప్రయత్నములు పట్టుచున్నను యిం
కను యిప్పటికిని పరిస్థితులందు చిక్కులు దొలగలేదని వివర
లెన్నెను. బెంగాలునందలి లాండు సెటిల్ మెంటు విషయమై
గలయిబ్బందులను లొలగించుటకు ఆలంబించవలసిన పద్ధతులను
గుర్తించి తాను వివరముగ దెల్ప జాల నని
మోస్లేగారు దెల్పిరి. స్వరాజ్య
మును బడయుటతోడనే ఆర్థికసమస్యలు భారత దేశమందును,
ఇర్లాండు దేశమందునలె బలులుదేవనని మాత్రము భారతీయు
లకు తాను దెల్పుచున్నానని జెల్లెను. ఇర్లాండు దేశమునక
స్వరాజ్యము ప్రసాదించబడగనే ఆర్థికసమస్యలు, బయలుతే
రెను. నూతన రాజకీయ పార్టీలు స్థాపింపబడెను. మిక్కిలి
పలుకుబడిగల కార్మికపక్షము స్థాపింపబడెను. పిమ్మట ప్రజలు
తమ ఆర్థికపరిస్థితులను తక్కుగ గుర్తించగలిగిరి. భారతదేశ
మునకు స్వరాజ్యము ప్రసాదించబడగనే యిట్టి ఉద్యమములు
యా దేశమునందును వెలంబడునని దెల్పెను. ఇట్టి సమస్యల
వలనమై పరచయము గల్గించుకొనుటయే ముఖ్యోద్దేశముగ
తాను యీ దేశమును సందర్శింపవచ్చులనని మోస్లేగారు
జెల్పిరి. ఇంగ్లాండునందు తమ పార్టీ వారిట్టిసమస్యలయొడ నెట్టి
దృక్పథమువలంబించెదో అట్టి అభిప్రాయము లతోనే
యాసమస్యలు భారతదేశమందు కొంతమంది యభివృద్ధివాదులు
చూడబడుచున్నవని ఆస్వల్లుగారు బల్కిరి. నిజమైన అధికార
ముగల కార్మికప్రభుత్వ ఇంగ్లాండునందు స్థాపింపబడగనే యీ
దేశీయులయొడ తనపక్షమున వరు భ్రాతృత్వమును జూపుచున్న
వాభావమును వ్యక్తముచేసి పై కందుకొనెదరని ఆదరించెదరగ
మోస్లేగారు నుడివిరి. ఆదినమే నుడివము. అప్పుడే ఉభయదే
యులను కాయకష్టములు బడుపున్న వారల అభివృద్ధికొరక
ప్రయత్నములు గావించెదరు.
పిమ్మట రైతుల భూమిహక్కులనుగురించి కె. వి. రాయ
చౌదరిగారు ఉపన్యాసమును గావించిరి. అనంతరము సమాప్త
మయ్యెను. (అ. ప్రె.)

లేబరు కమిషనరుగారి రాక

మదురై, జనవరి 15:—జి. యస్. వేడినన్ యం. సి. ఎస్.
వి. సి. యస్. గారు నేటిమధ్యాహ్నము సింహళపుణేలోట
మొదలగా వచ్చిరి. రేప తెలుంగులందు కలకత్తానుండి మూడుగు
రూరెవరు.

విదేశవార్తలు

ప్యారిస్ పరిష్కారము

సభ్యత-కాంతి

యూరపులో పూర్వపు ప్రశాంతిపరిస్థితు లేర్పడుట లీక్షింపబడుచున్నది. జనవరి 14:—ప్యారిస్ పరిష్కార చర్చలుగారు లండనుకు వేరు తిరిగివచ్చిరి. రేపు ఉదయము సమావేశముగు మంత్రివర్గపునభవ బోధన. ఈసభ నిమిత్తమే బార్లెక్ గారు దేశమునుండి తిరిగివచ్చిరి. మంత్రివర్గపునభవలో ప్యారిస్ సమావేశమునుగూర్చి చర్చలుగారు తెలియజేసెదరు. అందరకును ప్యారిస్ సభ తప్పిని గలగజేసెను. ఇదివరలో నష్టపరిహారములు ఆక్రమణ నైతికవ్యయము ఎవరికి ముందీయవలసినది, ఒడంబడిక భర్తలు మున్నగు విషయములను పరిష్కారము చేయలేక పోయిరి. ఇప్పుడవి పూరితయివి. జర్మనీనుండి మిత్రమండలి కవరెవరికి ఎంతమొత్తము నికరము రావలెనో స్పష్టముగ ఏర్పాటు జేయబడెను.

మిత్రమండలి ఋణములు

పరిష్కారమునకు ఈసభ అనుకూల బడుచున్నది. మిత్రమండలి ఋణములను జర్మను పరిహారములను గలిసి గ్రేటుబ్రిటను ప్రతిపక్షపక్షము యునైటెడ్ స్టేట్సు కిచ్చుచున్న మొత్తమును సరిపోవునట్లు గావలెననే గ్రేటు బ్రిటను ఇంకను గోరుచున్నదాయని ఫ్రెంచి ప్రభుత్వమువారడుగుటచే కానిని గూర్చి అంత్యతీర్మానము జేసికొనటకు ముందు మంత్రివర్గమువారు రేపు సమావేశమై చర్చించెదరు.

ప్యారిస్ ఒడంబడికను మిత్రమండలి ఆర్థికమంత్రిలే గాక ఆమెరికను ప్రతినిధులుగూడ సంతకము జేసిరి. ఇట్టి రోమేనియా ప్రతినిధులు కొన్నివరకులతో సంతకముజేసిరి.

శాంతి శక్తము

క్లమెంటు గారు సంతకముజేసి ఇట్లనిరి:— మన కెవరి కిని విచారించుటకు అవకాశములేకుండు సమస్యలను పూరించ తల్లిమి. నష్టపరిహార విధానము క్రియారూపమును దాల్చినది. డాన్ నివేదికము ఆముఖముగల చేతను ఆమెరికను ప్రతినిధి సంతకము జేయుటచేతను మనకు సంఘభాషముగూడ ఏర్పడినది. ముందు నమ్మకముతో మనము పని జేయ గల్గుదుము. ఈఒడంబడికవలన యూరపుకాంతి ఆర్థికపరిస్థితులు పూర్వపు పరిస్థితులకు నచ్చుటకు ఏర్పడును. దీనివలన యూరపుప్రపంచములో కాంతివర్షిండును. అంత్యమిత్రమండలి ఋణమును పరిష్కారముతో నుపాధ్యాయముతో మైత్రితో కృషిపన్నిరిమేని మన గమ్యస్థానమును జేరగల్గుదుము.

అమెరికనులకోర్కెను తీర్చుట

యునైటెడ్ స్టేట్సు ప్రభుత్వమువారి ఇష్టముప్రకారము జేయవిధానమును ప్యారిస్ సభవారికి చర్చలుగారు తెలియజేసి డాన్ నివేదికమున కేర్పవలె ననిరి. డాన్ నివేదికమున యునై టెడ్ స్టేట్సుగారు పాల్గొనుటచే దీని కెంతయు గౌరవము ప్రాముఖ్యము నైతికశక్తిగల్గెను. మరల ఆరేండ్లకు డాన్ నివేదిక మున సామ్యభాషముతో సభ్యతతో యునైటెడ్ స్టేట్సువారును మిత్రమండలియు కలిసి పనిచేయుట తటస్థించె ననిరి.

అమెరికనుల ఆశ

అమెరికను ప్రతినిధి చర్చలుగారు తమరినిగూర్చి దయ తో మాట్లాడినందులకు వందనము లర్పించుచు చర్చలుగారిలో ఇట్లు నడిచిరి. యూరపును మరల పూర్వపుపరిస్థితులందు ప్రవేశజేయుటకు ప్యారిస్ సభ లండను సభ, డాన్ నివేదికము ముఖ్యనూత్రము. ఇవి నూతనశక్తమును ప్రారంభముజేయునం అందరును దీనివలన లాభమును బొందెదరు. మంచి వ్యవహారపు పద్ధతులమీద డాన్ నివేదికము తయారుచేయఁడుటచే ఆయ్యది సెగ్గనను సహృదయ గలదినిరి. ఈనివేదికము జనప్రదము గావలెనని యునైటెడ్ స్టేట్సు ప్రజ లెంతయో గోరుచున్నారు.

ఫ్రెంచివారి కృతజ్ఞత

ప్యారిస్ సభలో సమస్యలన్నియు తృప్తికరముగ పూరి అయినందులకు మెరియలు గారు ప్రతినిధులందరకును కృతజ్ఞతను తెలియజేసిరి.

బెర్లినును బంత్యపి

ఇంతవరకు మిత్రమండలివారు జరిపిన ఆర్థికసభలలో కెల్ల ఇదియే శ్రేష్ఠమైనది. చర్చలుగారి మూలమున బెర్లినును

కోర్కెలను సభవారికి తెలియజేయగల్గితి మను సంకల్పిని బెర్లి యను ప్రధానామాత్యుడు తెలియజేసెను.

ఇట్టి రుమేనియావరతులు

ముఖ్యమైనవిగావు. జీనీవా ఒడంబడిక వ్యాఖ్యనుగూర్చి కొన్నివరకులను జేసిరి. డాన్ నివేదికమున ఇవ్వబడు సామ్యము గూర్చి కొన్నివరకులతో ప్రేరణ ప్రతినిధి సంతకము జేసెను. రూరునుండి వచ్చు మొత్తము సంతకు రూరు ఆక్రమణ నైతిక వ్యయముక్రింద మొత్తము సంతకు ఫ్రెంచివారు రాబట్టదలంచ తేదట. రూరులోను ఫ్రాన్స్ లోను అగు నైతికవ్యయములో తేడాను మాత్రమే దీసికొనెదరట.

మరాఠో పరిస్థితులు

తమలోతాము తెగులు పోరాడుట.

రిపులపై దాడి

ప్యారిస్, జనవరి 14:— 7 తేదీని కిమ్మరిపులను ముట్టడించి ఓడించిరియు 100 మందిని జంపిరియు 800 మందిని బంధీలుగ గొని రినియు తంజివారలు పేజానుండి దెలుపుచున్నవి.

కిమ్మను దండించుటకు తక్షణము అబ్దుల్ కరీంగారు నైన్యమును బంపిరట.

కిమ్మరిపులు ఒకరిపైకొకరు దండెత్తుటచే అబ్దుల్ కరీం గారి నాయకత్వమునకు భంగము గల్గుచున్న రిపెటలు ప్యారిస్కు పత్రిక వాకొనుచున్నది.

భారతదేశపు గోధుమలు

ఇంగ్లండుకు అవసరము

లండన్, జనవరి 14:—ఇకముందు అమెరికనులు గోధుమధరలను హెచ్చుగనుంచినచో ఇండియా నుండియే గోధుమలను కొనవలెనని ఆయ్యది అనసరమనియు ఆహారపదార్థస్వయి కమిషనరు హాల్లిగారు తెలియజేసిరి. భారతదేశ గోధుమలు చీడచే కొంతవరకు పాడగుచున్నవి. దీనిని గాపాడుటకు ఈ చీడ పురుగులు రాకుండు కీలోష్టనియించుచవలెననిరి. దీని వలన గోధుమలు మంచీరకముగ నుండుటయేగాక ఎక్కువగ గూడ నుండు ననిరి. ఈ విషయమై ఇండియాలో కొన్ని సౌకర్యము లుండవలెననిరి.

ఇండియాలో గోధుమలను గూర్చి శ్రద్ధవహించిరేని మన కెంతయో లాభకరమనిరి.

తేయాకు విషయమై గూడ పరిస్థితులను విచారించుచున్నారు.

తేయాకుధరలు తగ్గుటకు

కారణములను దెల్పుట

1924 లో 1928 కంటె గ్రేటు బ్రిటనులో 35000000 పానులు తేయాకు ఎక్కువ యున్న దనియు ఈనెలలోను, పోయిన మాసములోను తగ్గినట్లులే వచ్చేనెలలో గూడ తగ్గవనుచున్నారు.

నేత పరిశ్రమ

ఉత్పత్తిని తగ్గించుట

లండన్, జనవరి 14:—జనవరి 81 వరకు వారమునకు 8 క్వి గంటలు తక్కువగ పనిజేయుటకు మాండ్వెరు ప్రతి సంఘమువారు నిశ్చయించిరి.

పారిశ్రామిక సందిగ్ధావస్థ

డెర్బీమైరు తగవు

వేతనములనుతగ్గించుట కారణము

లండన్, జనవరి 14:—డెర్బీమైరు బొగ్గు పరిశ్రమలో కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు పూర్వము తగ్గించిన వేతనములను మరల ప్రవేశజేయు నిరాకరించుటచే కష్టపరిస్థితి లేర్పడినది. 27 తేదీకి ఆఖరునటుల వోటనులను ఇచ్చుటకు 10 గంటల పనివాంఛు పమ్మొగట్టిరి. తక్కి (10000) వారుగూడ నేడటే జేసెదరట. ఇంకొక 25000 మందిగూడ ఇందులో జేరియున్నారు. దీనివలన 55000 మంది నిలిచిపోవలసి వచ్చును.

ఉగండా గవర్నరు

గోవర్గుగారు నియమింపబడుట

లండన్, జనవరి 14:—సర్ గాబ్రీల్ ప్రాన్స్ ఫోర్ ఆర్మర్ ఫోనే విలియం ఫ్రెడరిక్ గోవర్గుగారిని ఉగండా గవర్నరుగ నియమించిరి.

ప్యాంకో జరన్ వరకము

తాత్కాలికపు ఒడంబడిక కుదురుట

ప్యాంకో, జనవరి 14:—స్పష్టముగ వరకపు టాడంబడిక గుదురువరకు సుంకములలో మాడ్చుటకు గలగ జేయకుండ పూర్వమున్నట్లులే జేయుటకు తాత్కాలికముగ ప్ర్యాంకో జరన్కు ఒడంబడిక కుదిరెను.

వైమానిక ప్రమాదములు

విచారణ నల్పవలెననుట

లండన్, జనవరి 13:—ఇంతవరకు వైమానిక ప్రమాదములను లోపాయకారిగ విచారించుట బాగుగ లేదనియు బహిరంగముగ విచారణ నల్పవలెననియు వైమ్మపత్రిక నూచించుచున్నది. లేనిచో నమ్మకము ప్రజలకు వైమానిక పయనము లందు తగ్గిపోవు ననుచున్నది.

టుంట కామన్ సమాధి

కార్లరుగారు మరల పరిశోధన ప్రారంభించుట

లండన్, జనవరి 13:—కార్లరు, ఈజిప్టు ప్రభుత్వమువారి తగవు అనుకూలముగ సంకల్పిస్తారముగ పరిష్కారమైనదని తెలియచున్నది. తక్షణమే కార్లరుగారు సమాధి పరిశోధనను ప్రారంభించెదరు.

ఇండియాలో శిశుమరణములు

లండన్, జనవరి 12:—పైవిషయమును గూర్చి కార్మిలి యా సారాల్లికన్య ఇట్లు తెలియజేయుచున్నది:—ఇండియాలో మగిల్లవారు భారతదేశ మోక్షమున కెంతయో యుపయోగము. కాని ఇండియాలో వీరి పోషణమును గూర్చి ఏమి చేయవలసినది ఎట్లు జేయవలసినది ఎవరికిని తెలియదు. డెవీకొనతి యా ఆమె అనుచరులను ఈవిషయమై జేసిన పని నెంతయు కొనియాడెను.

బార్బారిజోనాక అంటుకోనుట

పోర్టుగెడ్, జనవరి 14:—బార్బారిజో నాక అంటుకొనెను. ఇంకను చల్లారలేదు. సరకుసంతకు దింపివేయవలసి యుండును.

ఈస్టర్న్ బ్యాంకు

లండన్, జనవరి 14:—వేయరు స్వానును ఫోనే ఈస్టర్న్ బ్యాంకు సంఘమున స్వానునాగారు జేరి.

సేలములో కాంగ్రెసు ప్రచారము

ప్రారంభోత్సవము

సేలము తాలూకా కాంగ్రెసుసంఘమువారి ప్రేరేపణ క్రింద నిన్న 15 వ తేదీని సేలం సెవ్యాపేటలో ద్రవిడరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘాధ్యక్షుడు పి. వరదరాజులు నాయకుగారు ప్రచారప్రారంభోత్సవమును బహిరంగ సభను జరుపుటకు నిశ్చయించిరి. జాతీయపతాకములతో వివిధభజనసంఘములు ఊరేగింపు జరుపుటకును ఈ. వి. రామస్వామి నాయకుగారి అధ్యక్షత క్రింద బహిరంగసభను జరుపుటకును ఆసభలో వరదరాజులు నాయకు గారు కార్యపద్ధతిని వివరించుటకును నిశ్చయింపబడెను.

ఈ నెల 17 వ తేదీని యారోడ్డులో రాష్ట్రీయకాంగ్రెసు కార్యసంఘసభయును స్థాయిసంఘసభయును జరుగును. ఫిబ్రవరినెల మొదటి తేదీనుండి నాయకులు రాష్ట్రీయసంచారమును ప్రారంభించెదరు. అని ఒకవిలేఖరి వ్రాసెను.

మతాచారమునందలి యారోగ్య

నిబంధనలు

(భూమిపాటి వట్టాభిరామయ్యగారు)

ఈవారమునందు నాలోగ్యవిషయము గూర్చి యెల్లడ జర్మింపుచున్నారని గావున, మన మతాచారములలో నిమిడియున్నట్టి యారోగ్యపద్ధతులగుర్చి నామనముకు తట్టినయంతయు లం గొన్నిటి మనవి చేయఁదలచియున్నాఁడను.

లోకముం దనేకమతములున్నను, వానిలో భేదములున్న ను వానిని స్థాపించినవారు మహాధీమంతులు. లోకోపకారము నుద్దేశించి యాచారములను విధించిరి. వీనిలో నాలోగ్యము సమహుర్వచ్యత లనేకముల నిమిడ్చిరి.

ప్రప్రథమమున నొకసందియము కలుగకమానదు. ఆలోగ్యమునేమిల మెహికవిషయము, మతమానుషిక విషయము. ఇట్లుండ, నేపీక విషయమున నాలోగ్యపద్ధతులు మతస్థాపకులే నిధించవలెనా?

ఈప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చియే, మనఃకాయముల కన్యోన్యసంబంధము గలదు. మనోవ్యాకుల ముండిన దేహముషీణించును. తద్యుక్తగానే, దేహమందు రుగ్మతగల్గినచో నిత మనోవ్యాపారమునందును, భగవత్ప్రవక్త భక్తియుండవలెను. భక్తికి చిత్త శుద్ధి ముఖ్యము. చిత్తశుద్ధికి, ప్రేక్ష్యబుడివట్లు, కాయశుద్ధి మూలాధారము. కాబట్టి మతస్థాపకులెల్లరు, దూరదృష్టితో, నాలోగ్యవిధానములను మతాచారముల రీతిన కాసింపిరి.

మొగముక దుగుట, పండుతో నుట:— దంతధావనముచే, రాత్రి నోరు మూసియుండుటచే నిలిచి యెగిరి, భోజనపదార్థముల కణములు నిలిచి మురిగినవియును బోయి, యన్నము లో, గొనుముఖద్వారము కుత్రపడును. చలతివీటితో మొగమునుక డినయెడల కండ్లలోని పురుగు పోవుటయేకాక జడత్యముపోయి మనస్సు లేటబడును.

స్నానము:— మన దేహమునందలి మలిన మనేకమార్గముల విస్తరింపఁబడుచున్నది. ఇందు లో చ ర్మము నందలి నూ త్క ద్వారములు ముఖ్యములు. అనునవి స్నానముచే నీద్వారములుముందుఁ జేరుమరికి దీసి వేయనియెడల నడిచేదుకొని గడ్డిమొదలగు చర్మవ్యాధులకుఁ గారణమగును.

మడి:— దీనిభావమేమి? శుచియే. కాని స్నానమేలేక మాడేండ్లకైన నీటిలోతడు వని పా లిపంచకట్టినమాత్రమున మడియనట, ఇచ్చటియాచారమైననాత్రాప్రసవముకాదు. శుచిగాఁడవలయును. ఆపవనముగా నోరుల నంటుచు, ఇట్లుంట కొనుటచే గడ్డి, తామర, కుప్ప, ఇది స్వర్ణచే వ్యాపించదని కొందరందురు చెల్లఁజేసి, పెద్దభిరంగి మొదలగు స్వర్ణవ్యాధులు వ్యాపించును. పట్టాముల కాపీహోటళ్ళలో పాత్రములం గరచి త్రాగుటచే ఫిరంగివ్యాధి వ్యాపించుచున్నదని వైద్యకాత్రు చేత్రులందురు. కావున నెత్తిత్రాగుట కుత్రము.

పాదప్రక్షాళనము:— ప్రతిదినమనేక వ్యాపాకములచే మనము కల్మషములగు స్థలములకుఁ జననద్యము. ఈమాత్రమము మనంబుండ్లలోనికి రాకుండునట్లు పాదప్రక్షాళనము చాలా మంచిది.

ఆచరణము:— ఇందుచే నజీర్తి, మలబద్ధము మొదలగు రుగ్మతలు నివారించబడును. అన్నము వెళ్ళెడి గొట్టము కుభ్రపడును. అత్యముచేగల్గెడి యనేకవ్యాధులురావు.

పాదప్రక్షాళనము:— భోజనముచేయుటకు ముందు చేతులుకడుగుకొని యెడల చేతులయందు మనవ్యాపారములొకఁ జేరవలసినము, అన్నములోఁ గలియకుండును. అన్నము, వండిన పదార్థములు శీఘ్రముగా కుళ్ళును. కావున నివిచేతియందుండి రోగజ్వరముల కునికిపట్లు కాండునట్లు భుజించినచెట్ల చేతులు కడుగుకొని నోరు పుక్కిలించి యుమ్మివేయుట యారోగ్యముకర

ఊపిరితిత్తులను కుభ్రపరచుట:— సాధారణముగా నూ పీరిటిల్లునపుడు ప్రాణవాయువును లోఁగొందును. ఊపిరివదలునపుడు దేహములోని కుళ్ళు గాలి చెలువదును; గాలి యూ పి రి తిత్తులలోఁ గొంతెక్కుగాలి యుండిపోవును. ప్రాణవాయువెక్కువగా లో గొనుటకును, ఊపిరి తిత్తులలోని వట్టుగాలినితయు వదలుటకు నుచిన్నవాండ్రకు పురుగుత్తుట, క్షీడలు ఎట్టిసాధనములొ పెద్దవాండ్రకునూర్యనమస్కారము లిట్టిదేహపరిశ్రమ మిడును. ఇంతియకాక, మంత్రపఠనము, సంగీతనము, ప్రాణాయామము మున్నగునవివైత నూపిరి తిత్తుల కుడితేయును.

నూర్యనమస్కారము:— శరీరపరిశ్రమఁ గల్గించుటచే భాక నీనియవయోగ మొకటికలదు. రోగజ్వరముల సశంపఁడే యుక్త నూర్యరక్తిమెండు. కావున దానిలోనుండి జాని భాహ్వనముచే నీన ని రో గు లు గ నుం డఁ గ ల ము.

ఉపవాసములు:— వీనిచే నుపయోగము లనేకములు గి క్షమముగఁగల్గి క్షేగల్గిండును. తర్జనమునకు వ్యాపార

విశామముండుటచే జీర్ణబాధలు తగ్గును. 3. బుద్ధి వికసించును. నిండు కడుపుతో నాలోచన చేయబాలము. చేయుట మంచిది కాదు. 4. సంతాన వృద్ధికలును. నూఖభోగియగువారి కంటె నిరు శేదలత సంతాన ప్రాప్తియొక్కవ యనుట జగద్విదితమే. అవును, పార్థింపిన రోజున, తిండివేయరు. ఇది చూలు నిలుచుట కని ప్రతికాభివాదించును. కాన ప్రజావృద్ధి గృహస్థుల ముఖ్యధర్మముగాన నీయుపవాసములు పెద్ద లెంతదూరదృష్టితో విధించిరో చూడుడు.

భూపము:— పుష్కలంధారుల పాటలు మున్నగునవి:— సాంత్రాణి గుగ్గిలము భూపమువేయచో రోగములు వ్యాప్తిచేయు గీటకములందవు. దోమలు ఈగలు పారిపోవును. ఇంతి యకాక గంధపుష్ప దూపారులు సంగీతము మనమున కానందము కలిగించును. మనమున కానంద ము క రీ రా రో గ్యమునకు మూలాధారము. కావున కుగవారు పూజలో పుష్ప గంధపులవాడుటయు స్త్రీలు ధరించుటయు వాడుకయ్యె. స్త్రీలు గర్భము ధరింపదగిన వారు గాన వారికి యానందము సత్సంతానము గల్గుట కావశ్యకము.

వక్రములలో రెంటిని పేర్కొని విరమించెను.

తులసి:— రోగజ్వరముల సశంపఁడేయు ధైమార్త అను పదార్థము. తులసి జాతి వృక్షములలో (అనగా తులసి రుద్రజడ మున్నగు వానితో) గలదట. కావున ప్రతియింటను తులసి కొట నిర్మించుట, తులసీదళముల శిరమందు ధరించుట, తులసి తీర్థము త్రాగుట యాచారములయ్యె.

వేము:— దీనియందు చేదురసముండుటచే వేపకరతో జేసిన ద్వారబంధములు మొదలగు వానికి చెదవట్టును. ఈ ద్రవము రోగజ్వరముల జంపును. కావుననే మనునాచారానికి పాత్రులు రాలి రోగజ్వరము లితరులకు వ్యాపించు సమయమున, పసుపు వేపాకు కలిపినూరలేపనముచేయుదురు. కుప్పరొగమును నైతమువేపనూరె వారింపెను.

బందిపోటుగా వెలి ఇలుతగుల

బెట్టుట

మొదటి తరగతి మేజిస్ట్రేటు అధికారము

మాణిక్యపడయాచి, యను నతడును ఆతని పోదరుడును గలసి, 50, 60 మంది సుంపును జేర్చుకొని, మాణిక్య పడయాచి యను పేరుగల మరయొకని గృహమునకు జరి, ఆతని పాత్రను నివ్వంటించి తగులబెట్టిరిను ఆరోహయందు తిరుమనాపల్లిజిల్లా మేజిస్ట్రేటు యగ్రహ్యువై హైకోర్టు వారికి గావించుకొనిన అప్పీలునందు న్యాయమూర్తి వి. వి. శ్రీనివాసఅయ్యంగారు తీర్పు జెప్పిరి.

ఈ కేసులో 28 ముద్దాయిలు గలర. ముద్దాయిలు మాణిక్య పడయాచి మొదలైన వారందఱు, ఉడయాచిపాలెము గ్రామవాస్తవ్యులే. అగ్రామమున గల మొదటితరగతి మేజిస్ట్రేటు విచారించి కేసు సరిగదజావుగాలేదని యెంచి కేసుకొట్టినాడు. ఇందువైన మాణిక్యపడయాచి, 1-18 ముద్దాయిలను 18 ముద్దాయిని జేర్చి క్రిమినలు రివిజను పిటిషనును జిల్లామేజిస్ట్రేటు కోర్టులో దెచ్చెను. జిల్లామేజిస్ట్రేటు కేసువిచారించి, కేసులో తీర్పు చెప్పవలకు మొదటితరగతి మేజిస్ట్రేటున కధికారము లేదనియు, ఆతడు తనకట్టి అధికారము గలదని యెంచి యుత్తర్య జేసెననియు కేసును తిరిగి విచారించవలసినదనియు కమిషన్య జేసెను. ముద్దాయి లీ యుత్తర్యు వై హైకోర్టు నప్పీలుజేసిరి.

రివిజనుపిటిషనునందు 14-17 ముద్దాయిలను, 19-22 ముద్దాయిలను జేర్చలేదనియు, వారికి నోటిసులైన పంపలేననియు అందుచే తిరిగి విచారించుటకు పిలులేదనియు మొదటితరగతి మేజిస్ట్రేటుకేసును బాగుగా విచారించి ఆరోపణలలో యధార్థములేదని యెంచిన తరువాత ప్రోసేక్యూటర్ కధికారము గలదనియు వాదించబడెను. న్యాయమూర్తి తీర్పుచెప్పడు 14-17 ముద్దాయిలను 19-22 ముద్దాయిలను తొలగించవలెననియు మిగిలినముద్దాయిల వై కేసునువిచారించవలెనని జిల్లామేజిస్ట్రేటుగావించిన యుత్తర్యుకమమైనదేనని నుడివరి. ముద్దాయిల తరఫున వి. ఎల్. ఎల్. రాజా, కె. పి. రామమూసను గార్తును, ప్రభుత్వముతర. పున పట్టుప్రాసిక్యూటరును వాదించిరి.

పంజాబు శాసనసభాధ్యక్షుని ఎన్నిక

సానికపత్రికలందు లీ నవివాదము

లాహోరు, జనవరి 14:— పంజాబుశాసనసభాధ్యక్షుని ఎన్నిక కొరకు రాజకీయ విరువవర్గముందును స్థానిక పత్రికలందును తీవ్రమైన వాదప్రతివాదములు జరుగుచున్నవి. కాసన సభయందు డెల్ రాజకీయ పార్టీలకును, అంగీకారమైన అధ్యక్షు నెన్నుకొనుటకు, జనవరి 16 వ తేదీవరకును శాసనసభా సమావేశము పోస్టుపోను చేయబడెను. కాని అప్పటినుండియు యావిషయము సాంఘికపతస్య యయ్యెను. కాని యింతవరకు హిందువులను సిక్కులను వారి మొదటి తీర్మానము ప్రకారముగ జరుపుటకు ఉమ్మడియుగ నున్నారు. వెనుకటి అధ్యక్షులగు కామాను గారిని ప్రభుత్వము తిరిగి శాసనసభ్యునిగ నియమించినయెడఁ శిక్కులను, హిందువులను నాయనను ఎన్నుకొనుటకు నిశ్చయించిరి. మహమ్మదీయులను యంతకంటె అధికముగ పట్టుదల జూపుచున్నారు. తమ సంప్రతిభు నిధికి నారు వోటయియుదలచిరి. శాసనసభ డిప్యూటీ ప్రెసిడెంటుగ వేతు ఆల్బర్ట్ క్యాదీరుగారు ప్రెసిడెంటు పదవికి అభ్యర్థులుగ నిల్చుచున్నారు. చాలమంది మహమ్మదీయ శాసనసభ్యులు వీరికి వోట్లు నిచ్చుటకు నిశ్చయించిరి. ఇది రెలో యా పదవికి ప్రయత్నము గావించిన భాను బహదూరు ఛాదరి మహమ్మదీయగారు ప్రకటనముల విరమించిరి. హిందూ శాసన సభ్యులకార్యదర్శి ఆరోసియేటెడ్డు పత్రికకు బంపిన ప్లేటుమెంటు నీదిగువ వివరింపబడినది:—

కామాను గారిని తిరిగి శాసనసభ్యులుగ నియమింపబడకుండ విరూపముననుగారు చేయుచున్న ప్రయత్నములు హిందువుల ఆగ్రహమును రగిలించుచున్నది. హిందూమిత్రుని తన ఆరచేయించుచుకొని మిక్కిలి బలవంతుడుగనున్న విరూప సాహెబుయొక్క బలము బుట్టబొమ్మవంటి శాసనసభాధ్యక్షుడు ఎన్నుకొనబడినచో యింకను అధికమగు నని హిందువులు భీతిలుచున్నారు. విశ్వవిద్యాలయపు బిల్లు, మహుకార్ రిజిస్ట్రేషనులెల్లు, మాక్ బూల్ అహమ్మదుగారు ప్రతిపాదించ నున్న బిల్లులచే నిష్పక్షపాతియగు శాసనసభాధ్యక్షుని యెన్నికొనవలయునని హిందువులు పట్టుబట్టుటయందు విపరీతమేమియులేదు. పరిశితుమారి కనునూగారు శాసనసభ్యులుగ నియమింపబడక పోయినయెడ, హిందువులు వేరొకని శాసనసభాధ్యక్షుల కొరకు పోటిగా నిలబెట్టినయెడ తప్పుయెవరిదని మనము తెలిసికొనవలసి యున్నది. మహమ్మదీయ అభిప్రాయములో కమాను గారు హిందువులచే నియమింపబడిన వాడనియు మహమ్మదీయ లట్టివానికి వోటు లేదు లిచ్చగించ రనియు, మహమ్మదీయ తరుని కెవరు ఓటు నిచ్చినను వారు తమ సంఘద్రోహి యని యెంచబడుననియు వార్తాపత్రములు చెల్లుచున్నవి.

లాహోరు, జనవరి 14:— నేటి సాయంత్రముందు రాజానరేంద్ర నాధుగారు యింటియందు పంజాబుశాసనసభయందలి హిందూ, సిక్కు, క్రైస్తవ, భుల్ల సమావేశము జరిగెను. శాసన సభాధ్యక్షుని యెన్నికవిషయమై ఆలోచన జరిగెను. సమావేశము రహస్యముగ జరిగెను. వార్తాపత్రికల ప్రతినిధులను సమావేశమునకు రానియలేదు. మహమ్మదీయతరుని నియమించువిషయమై దీర్ఘాలోచనలు జరిగెను. కాని సమావేశమే తీర్మానమునకు రాలేదు. తుదిసమయమందు హిందూసభ్యుని అభ్యర్థిగా నిలబెట్టవచ్చునని తెలియచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

తూర్పుకృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము - బందరు

22.1.25 తేదీ గురువారము మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు యీ జిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘ సాధారణ సమావేశము జిల్లాకాంగ్రెస్ కార్యస్థానము నందు బందరులో జరుగును.

విషయములు:—

1. ముందు జరుగవలసిన కార్యక్రమము: ఆంధ్రరాష్ట్రీయసంఘమువారు చేయబోవునూచనలు:— 2. ఆఫీసులో గల యున్ననూలు 3. కొరకము నూలువారి నూజేటల కాఫు అ. భా. 4. బోర్డుగారిని గ్రాంటు కొరవలసినదిగా దుఖాస్తు 5. ఖద్దరు ఉత్పత్తికై కో ఆపరేటివు సంఘమును స్థాపించుట కయ్యె ప్రారంభ వ్యయములు వగైరా జిల్లాకాంగ్రెస్ సంఘము వారు భరింపవలసినదిగా దుఖాస్తు 6. హామరూపితు పాక కాలకు గ్రాంటు దుఖాస్తు 7. జిల్లామంటియరు బోర్డు సేర్వగముట 8. వెంకటదాసయ్యగారి నూలు తగాదా 9. అడిల్ రిపోర్టు 9. వడ్డమచ్చాటి వివాదగ్ర సమస్య కల్లిఖద్దరును గూర్చి ఆఖిలభారత ఖద్దరుబోర్డువారి అభిప్రాయము 10. జిల్లాసంఘ సమావేశములకు ఉపసంఘమువారు పంపిన నిబంధనలు 11. ఇతరవిషయములు.

సాధారణసభాసంతరము కార్యనిర్వాహక సభగానుండు ధైరవభోట వెంకట సుబ్బారావు (కార్యదర్శి)

దక్షిణాంధ్రమున

(సామయికల మొకట శివరామశర్మగారు)

(1)

నామక కర్నూలు పరిషత్ మహాసభకు వీరి తమిళదేశమున ప్రవేశించి స్థానికమున కేంద్రముగాని యున్న మన దక్షిణాంధ్రకాళుగుంటియందును కిక్కిరియించు ప్రకృతి మృదువును బంధుజనులను, స్వగృహమున కన్నను మిన్నయగు మాతృభూమిని వీడివచ్చునపుడు వీరారంభమునే యనుభవించిరి. తేక దుఃఖమునే యనుభవించిరి. తెలియదుగాని ప్రస్తుతపు పరిభ్రామణిని గమనించిన మనకు దుఃఖముకలుగు ననుమాట నిశ్చయము. స్వదేశమును వీడుటకు వీరికి నిజముగా దుఃఖమేకలుగవలసియున్నను అప్పటి దేశస్థినిబట్టి అనందమే జనించినది చెప్పవలయును. చోళపాండ్యసంహారములపై నిధి ప్రింపవలయునని నాయకకావాల దుమికిరి. తమ ప్రతిభావితే మనులను జూపి అతి కాళలముతో రాజకార్యముల నిర్వహింప వలయునని నియోగినిమంత్రులు జూరిపడిరి. అద్వితీయపాండితీ ప్రకర్షనజూపి అరవల కాంధ్రసారస్వతమునురుచిజూపవలయునని పండితోత్తములు పరుగిడిరి. తేనియలొల్లు తెలుగుపాటల జూడి విమల సంగీతపతాకముల నిలబెట్టవలయునని గాయకోత్తము లరుదెంచిరి. నేతువర్ణంతము దక్షిణ దేశమునంతయు అద్భుత గోపురమంతపాడులచే నలంకరించి అంధ్రకర్ణా కాళలమును చిరస్థాయిగా జేయవలయునని శిల్పము లేచివచ్చిరి. నాయక రాజుల పోషణ క్రింద నుభయముగా కాలముగడువవచ్చునని వేల కొలది జనులు వెడలివచ్చిరి. తుదకు ఆంధ్ర సరస్వతియు పీఠా పుస్తకపాఠియై వలచివచ్చియున్నది. అందును అనందములో నూతనోత్సాహముతో ప్రయాణమై వచ్చిరి. భాగ్యవశమున వీరి యాకాలతలన్నియు వుప్పించి ఫలించియుండినవి. ఆనంద పారవశ్యమున ముందుసంగతి యాలోచింపక మీ కేరగములనే వాడెడియెనినోచుచున్నది. కాలము గడచినకొలదియు అన్యరాష్ట్రమున వీరి సంతతికి కలుగు బాధల నూహింపలేక పోయిరి. లక్షల కొలది జనులను మాతృదేశమునుండి విడదీసి యీ తమిళ దేశములో తెచ్చివడచేసిరి. రాజ్యములు నశించిన తరువాత ఇంతటి యాంధ్రజనాంగమున కెట్టి దశసంభవించినదో చూడుడు. దివ్యప్రబంధముల రచించిన పండితోత్తముల సంతతి నేడక్షరములను గూడ ము అచి నది. వన్నయ పోతనాది మహాకవుల పురాణేతిహాసముల చదివి యా నందించుచున్నవారు నేడు వాటి పవిత్ర నామముల వైన నెఱుగక యున్నారు. అతి కొమలమగు వీరి మాతృభాష నేడు తమిళభాషమితితమిళ అసహ్యకముగ కన్నట్లు చున్నది. అదియు ధీమతలలోనే యున్నది. చల్లగ వీనుల విందు జేసి భక్తిచే తన్మతాత్మకు నొందించు త్యాగ రాజులు తెలుగు తేటసంగీతములు నేడు అగ్రము తెలియక దుష్టాచారణతో పాడబడుచున్నవి. జనులక్ష్యని బంధించిన నాయక రాజుల దుర్మములు నేడు శిథిలములై తెలివిదప్పి పడియున్నవి. చర్మసౌక్యముల ననుభవించి వృద్ధిగాంచిన ఆంధ్రజాతులు నేడు తమ వ్యక్తిత్వమునే కొలుపుచున్నవి. ఆంధ్రసరస్వతి సరస్వతీ దుహర్ నంద కాళ్ళు విరిగిపడి ముక్తిమూర్తులుచున్నది. కిరి లక్షల ఆంధ్రులను ఇట్టిదురవస్థకుపాలుగావించిన వీరిపూర్వులు మారదృష్టిగలవాకేనా? యని దూషింపవలసి వచ్చుచున్నది. వినన సమర్థులవచ్చిపిని వీడి సరిగ నాలోచించినచో ఇందరి సత్యము బోధపడకయందుడు. ఈనాడు వీరిట్టి దశయందున్నప్పటికిన్ని దక్షిణాంధ్రుల పూర్వులు సాహసవంతు లనియు అనేక విధముల కీర్తి నాపాడించి యున్నారనియు నొప్పుకొనక తప్పదు.

విదేశములో నుమారు 800 సంవత్సరములవఱకును నిరాఘాటుగా రాజ్యమేరినన వీరి ధైర్యసాహసములు శక్తిసామర్థ్యములు తెలియవచ్చుటలేదా? వీరు తెలుగునాడైనను అరవము నందభిమానముగలిగి కవులను పోషించి తిరువైయారు పురాణము మొదలగు గ్రంథముల నాదరించిరినను అరవజాతులవారి నెట్టి లోపము లేకుండ సమానవృత్తితో పాలించిననను వీరి సహజాదార్యభావములు కాళలత్వమును వెల్లడియగుట లేదా? శ్రీరంగము, మధుర శ్రీనిల్లిపుత్రులు, రామేశ్వరము, మొదలగు స్థలములలో వీరు కట్టించిన గోపుర ముఖపతాకములు సరస్వతీమహల్ తిరుమలనాయక్ మహల్ చుక్కలమేడ మొదలగు అద్భుత చిత్రకళా విలసింతలగు భవనాదులను వీరికళాపేమును చెప్పకయే చెప్పమందుటలేదా? ముద్దుపళని చేమూరు వెంకటకవి మొదలగు కవిసత్తముల సత్కీర్తిని వారిచే ఉత్తమకావ్యరచనలం గావించి ఆంధ్రసరస్వతి నలంకరించిన వారి మాతృభాషానే వస్తుత్వముగాదా? అప్పు య్యదీక్షితులంతటి మహాపండితులచే "ఆంధ్రత్వ మాంధ్రభాషాప్రప్రాభాకరపరిశ్రమః త్రాపి యాజాక్షిభాషా నాల్పస్య తపసఃఫలమ్" అని పొగడ్తగాంచి ఆంధ్రప్రపంచమున కంతటికి గౌరవమును సంపాదించిన పండితోత్తముల జన్మము ధన్యముగాదా? తుదకు ప్రపంచమున సంగీతమునుధ్వజతమకు తెలుగును స్థిరనా

యిగా జేసిన త్యాగింజాలను గుఱించి గర్వించని యాంధ్ర దుండునా? ప్రస్తుతము తమిళదేశముగ్రమున మనదక్షిణాంధ్ర కాళు వ్యక్తిత్వమును నిలబెట్టుననేక మాతృభాషను ముఱచిపోయి ఉత్తరాంధ్రులకు మారమగుచుండినను ఇందులకు ధీరోదార పురుషులగు వీరి పూర్వుల నిందింపుట న్యాయముగాదు. పరిస్థితులుమాటి తమ కంతటి వ్యవస్థాపమును పోషింజూనుట తలంపించినపుడు సమాపమునందున్న ఉత్తరాంధ్రులమగు మనము వీరినిజూచి శ్రద్ధవహించి, అభివృద్ధికి తీసికొని వచ్చి మనలో కలుపుకొందుమేగాని అంగమును విడిపోయియును విభాగమును తృప్తినిలిగిగ యందుకుటచేతనే వీరిగూర్పు లిట్లు సాహసించి తమిళదేశములో ప్రవేశించియుండి రనుట అతిశయోక్తి యగునా? రామేశ్వరాది దక్షిణయాత్రలకు వెడలని యాంధ్రకుటుంబముండదు. ఆపరిశుద్ధ మయినను స్వభాషను మాట్లాడువారి నిచ్చుటజూచి స్వజాతీయులే యని తెలిసికొని భాతృభాషము జూపని ఉత్తరాంధ్రుడుండ డని నాచెయ్యదురు. ఇప్పటికైనను మనసోద రాంధ్రుల స్థితిని తెలిసికొని వారిలో భాషాప్రచారము చేయుట కొక సంఘము చేర్పరచి మన విప్లవకర్తధర్మమును చేయుటనివార మైతిమి. సాధు వరదరాజంపంతులుగారు శ్రమకోర్చి చెన్న పురిలో "దక్షిణాంధ్ర భాషాభివృద్ధి సంఘము" నేర్పరచినందులకు వారిసంతయు కొనియాడవచ్చును. వేమవరపు రామదాసు పంతులుగారు, దేశోద్ధారక నాకేశ్వరరావు పంతులుగారు రా. బి. టి. సందెయమాళ్ళు శ్రేష్ఠిగారు మున్నగుసమర్థులను ధనపంతులును దేశభక్తులును ఆసంఘములో చేరియున్నారు. మూన్నాళ్ళ ముచ్చటవలెగాక ఈసంఘము చిరకాలము దక్షిణ సోదరుల సేవజేయగలుగునట్లు శక్తివంతముగను స్థిరమైనదిగను చేయుటయే యెల్లరవిధి. సంఘోద్దేశ్యము త్వరలోను నులభయగను ఫలించుచుదిగాదు. యెక్కువ ధనసహాయము మనుష్యసహాయమును అవసరము. జీవితమునంతయు ఈపనియందే వినియోగింపగల సాహసవంతు లుండిననేగాని మన సోదరుల పైకిలేవ నెత్తలేము. అక్షరముల నేర్చు సామాన్యుని మొదల సాహిత్య నిష్ఠాతలగు పండితోత్తములవరకు తమతమ యోగ్యతల ననుసరించి ఇచ్చటికివచ్చి ప్రచారమొనర్చిననేగాని యాదక్షిణాంధ్రులు మాతృభాషను సరిగ నేర్చుకొనజాలరు. ధనికులగువారు యధేచ్ఛగా విరాళముల నొసంగిననేగాని మనమిత్రులు తలయెత్తలేరు. త్యాగింజాలగు ఆంధ్రులెల్లరును పాదమపూర్వక సహాయుధి జూపిననే గాని ప్రేమియు జరుగుటకు వీలులేదు. భగవంతు డిందులకు వలసినకత్తి సామర్థ్యముల ప్రసాదించి సంఘముచే నీపనిని నిర్విఘ్నముగా జేయించుగాక.

ఆదిక్షత్రియపత్రిక

ఈపత్రిక ఈనెల 10 వ తేదీని మాచందాదారులకు బంపుకొనియెద మని ఈనెల 2 వ తేదీని వెలువడిన ఆంధ్రపత్రిక వ్యాసా విన్నవించుకొన్నారము. మా మేనల్లుడు ఆదినారాయణదేవు 9 వ తేదీ ఉదయం 9 గంటలకు మహాచిక్వాధిదేవు ముద్దండని దుఃఖినారమున ముంచి దివికేసుటచే పత్రికలయ రించుటకు వీలుకలుగనందుకు పాతకమహాకేయలు మన్నింప ప్రార్థితులు. తిరిగి పత్రిక ఈనెల 20 వ తేదీనెల బ్రదురించి చందాదారుల కందజేసికొనియెద మని విన్నవించుచున్నారము.

రాజవైద్య కోలా అప్పలనరసింహదేవు, రాజమండ్రి పత్రికాధిపతి.

నాగపూరుకలతలు

పండితనెహ్రూ మాలానా అజదుగార్ల ప్రకటన
"మా పరిష్కారము ప్రకాశము సమృద్ధిం చెద మని నాగపూరు లో హిందూమహమ్మదీయ ప్రముఖులు తెలిపిరి. మసీదులకు హిందువులు బాజాలునాయించుకుండ నిలుపునట్టి ఆచారము కలదుగాని వికమత్యమకొరకు మేము ఆహ్వానముల నడలుకొని వారికే వదలెదమని ఉదారభావముతో మహమ్మదీయులు మొదలనే మారెగించిరి. ప్రార్థనలు జరుగుచున్నపుడు బాజాలనునాయించిచో నిశ్శబ్దధ్యానమునకు భంగముకలుగునగాని ఆయిబ్బందికి సహించుటకు నిశ్చయించితిమని మహమ్మదీయులు నడివిరి. మహమ్మదీయసోదరులు చూపిన ఉదారభావమునకు మేము వారిని ప్రశంసించితిమి. లిఖితములముగా సమృద్ధిని తెలుపగోరితిమి. శంకుమతములవారను వ్రాసియెచ్చిరి. హిందువులమాడ బోధార్థమునే వెల్లడించిరి". అని పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ, మాలానా అబ్దుల్ కలాం అజదుగార్ల ప్రకటించిరి.
(ఆ. సె.)

చెన్నపురి బహుధరలు

జనవరి 16-వ తేదీ శుక్రవారము

భాస్కరములు	చెన్నపురి 1.5 రు 30.0.0 మొదలు 32.0.0 వరకు	
బియ్యము బస్తాలు	మొదలు 14.0.0 వరకు	
మనుమ కేసాలి	,, 14.0.0	14.8.0
నెయ్యం	,, 15.8.0	16.0.0
డిల్లీ	,, 16.4.0	16.8.0
రాగులు	రా. 164 బస్తా 1.5	8.12.0 9.0.0
నవ్వులు	,,	20.0.0 24.0.0
(2) వస్త్రధాన్యములు		
కందులు బస్తా 1.5 రు 205	రు 11.0.0	రు 12.0.0
నెయ్యం	,, 10.8.0	11.8.0
నెయ్యం	,, 11.8.0	12.4.0
మినుములు	,, 18.0.0	16.0.0
ఉలములు	రు 164	9.4.0 11.4.0
(3) నూనె వస్త్రములు		
నవ్వులనూనె కా 1.5	రు 160.0.0	165.0.0
నెయ్యం మ 1.5	,, 14.0.0	22.0.0
కొండాపురం నేరు నెయ్యం కా 1.5	,, 55.0.0	60.0.0
ఇతరప్రదేశము	,, 50.0.0	58.0.0
నేరు నెయ్యం కా 1.5 రు 120	మొదలు 115	
అముదము కా 1.5	రు 145.0.0	
(4) చిల్లర వస్త్రములు		
చామరము కా 1.5	రు 155.0.0	160.0.0
కూరకము కా 1.5	రు 180.0.0	185.0.0
మిరపకాయలు (గుంటూరు) కా 1.5 రు 128	రు 140.0.0	
గుంటూరుపాతకట్టు వీధిసండు ముఖము	1.5 రు 50, 55	
కాగితా పాతకట్టు	,, 70, 75	
బెల్లము కా 1.5	రు 85.0.0	60.0.0
చింతపండు కా 1.5	రు 80.0.0	49.0.0
(5) ఇనుము		
కట్ట రకం కా 1.5	రు 82.0.0	88.0.0
చురం	,, 82.0.0	85.0.0
రవుండు	,, 82.0.0	85.0.0
(6) పోషములు		
నండి 100 కుంటుకు	రు 72.0.0	77.0.0
బంగారము, కులము 1.5	రు 21.8.0	22.8.0
వరకు 1.5		14.2.9
ఇతడి కా 1.5	రు 275.0.0	280.0.0
రాగి డిల్లా	రు 815.0.0	820.0.0
అస్కాచక్కెర కా 1.5	రు 84.8.0	85.2.0
(7) రంగులు అలిజరై ను		
ఆవుకృష్ణం	20 డిగ్రీలు రు	78.0.0
కొట్టికృష్ణం	డిల్లా	72.0.0
సింహం	డిల్లా	,,
గుర్రం	డిల్లా	,,
(8) దూది		
బోధకా నువ్వులూరు 1.5	రు 820.0.0	
(9) నూలు		
కోయంబులూరు నెం 10 1/2 పెట్టె 1.5	రు 8.12.0	
మధుర నెం 12 1/2 పెట్టె 1.5	రు 7.8.0	
పుల్లూరు యెనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె 1.5	రు 8.12.0	
అహమదాబాదు నెం 12 1/2 పెట్టె 1.5	రు 7.12.0	
మోరాయెనుగ నెం 20	రు 11.4.0	
జూన్ నెం 20		
,, 40 వీరిలెలు అయినను	రు 18.11.0	
గోకాకు నెం 12 1/2	రు 9.0.0	
వడ్డాన్ నెం 24 1/2	రు 11.8.0	
14 1/2 క్విలకా కట్టి	రు 8.12.0	
నెం 20 లెన్ని సింహం	యీలె	రు 11.4.0
నెం 22	,,	రు 11.8.0
నెం 12 1/2 లెన్ని సర్కులు	రు 9.0.0	
నెం 14 1/2	,,	రు 9.4.0

దంతశూలమారి

వెల నీసా 1.5 రు 0.0.0, వి. పి. సహా 0.14.0
దంతశూలకు శైల్యము, రసవత్తు, పుష్పివత్తులు, కృష్ణి కనిప దంతములు మొదలగునవి కారణములు. నొప్పిగల వోల మాని మందులో రడిపి పెట్టిన నొప్పి వెంటనే పోవును.
అమృతాంజనం డిల్లా, మదరాసు బొంబాయి.

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము అన్ని చోట్ల దొరకును, చక్కని డబ్బీతో సహా 1-కి వెల 10 అణాలు మాత్రమే.
అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబు శెట్టివీధి మదరాసు.

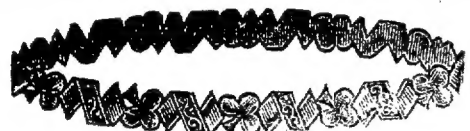
ఈసాము గాంధీ పూజానిధికి చేరును
మహాత్మా గాంధీగారిచే గుజరాతీలో వ్రాయబడిన ఆరోగ్యసాధనము

(తెలుగున వ్రాయబడినది)

ఆరోగ్యముగా నుండుటకు కావలసిన హంశములన్నియు ఇందు చక్కగా విమర్శించబడియున్నది. ప్రతి యొక్కరివద్ద ఒక కాపీ వుండితీరవలెను. కొన్ని కాపీలు మాత్రమే ఉండుటచే త్వరపడుట వుంచింది. ప్రతి 1 కి రూ. 0-8-0, 12 కి రూ. 4-8-0, 25 రూ. 7-13-0 ప్యాకింగు పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.

0-11-0 అణాలు స్త్రీపులు పంపిన ఒక కాపీ రిజిస్టర్డ్ పోస్టుమూలముగా పంపబడును.

కావలసినవారు, మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రిక, 7 తంబు శెట్టివీధి, మదరాసు అని వ్రావయలెను.

క్లావరుబంగారం

బాలామణి

సూర్యచంద్ర

చిత్ర విచిత్ర పుగాజులకు పట్టినిల్లు

ప్రస్తుత నవనాగరికమునకు తగిన బంగారుగాజులు పలు రకములలో అనేకకాలతలలో అమృతమునకు సిద్ధముగా నున్నవి.

2 1/2 సవరము మొదలు 6 సవరములవరకుతయారగును.

చేదారము సహా మజారి జత 1-కి రూ. 10-0-0

ఒకసారి మావద్ద చేరముచేసిన అంతయు మీకే తెలియును.

సవరము బంగారుకు సీమవండికి పూచీ యివ్వబడును. (8)

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి,
గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,

25, చై నాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

శ్యామా సుందరము

ఒక చక్కని నవల

గ్రంథకర్త: ఒంతలి నత్యనాథము

ఇది నలువదేండ్లకు పూర్వ మాండ్రదేశమును కలవరపటచిన

రంపయుద్ధము

నకు సంబంధించిన నవల. కథాసందర్భములు, వర్ణనలు, రంగములు, పాత్రలు వృద్ధ్యములై చిత్రము నాకర్షించును

డిబ్బి నైజా ౧౦౦ పేజీలు : వెల రూ. 1-0-0

ఒకసారి మొత్తముగ కొనువారలకు కమిషన్ నివ్వబడును

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, తపాలావెట్టె 212, మదరాసు

దంతచూరము

డబ్బి 1-కి వెల రూ. 0-2-0 డబ్బా 1 కి 1-4-0

ఈతంతచూరముతో పండ్లతోముటలన చిగుళ్లు గట్టిపడును. అలంకరించు రక్తము కారకుండును నోటిదుర్గంధములేక శుభ్రమును. వండ్లునుతృప్తులవలె తెల్లగా నుండును.

రోమహరి డబ్బా 1-కి రూ. 0-8-0

ఈ భస్మమును నీటిలో కలిపి పట్టించిన రోమములుమా

డునిమిషములలో మొదలంట రాలిపోవును. దీనివలన చర్మము

నలు పెక్కుదు, మంటయుండదు. రోమములు రాలిపోవును

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

సారాయణభగవదీత
(వచనగ్రంథము)

(కానునైజా. 108 పేజీలు. మేలుకాగితము. కిత్రాను తెండు. సంపుటము ముద్దు గూర్చున్నది. వెల రూ. 1-0-0.

ఇది భగవద్గీతాశ్లోకములకుఁ దెలుగు వచనము వీయధ్యా యమున కామధ్యాయము విషయలోపము లేకుండ వ్రాయఁ బడినది. తెలి మిగులఁబ్రశస్తమయి ప్రాశంసాధరముగ నున్నది. ఇది యీ బైసానివారి కుటుంబమున రెండువందలయేండ్లనుండి పరంపరగా ననుదినము పాఠాయణము కానింపఁబడుచుండిన తాళపత్ర సంపుటమునుండి ముద్రింపఁబడినట్లు లీ గ్రంథపీఠిక యందుఁ గలదు. కాని రచయిత యెవ్వఁడో తెలియరారు. ఇట్టి గ్రంథమును రచించినవారిపేరు తెలియకుండుట కడు శోచనీయము. ఈగ్రంథము స్త్రీలకు నైతము సుబోధముగ నుండును. తాళపత్రమాతృకయందలి స్థానిత్యములను ముద్రాయున సంస్కరించిన శ్రీమాన్ బుక్కపట్టణము రామానుజయ్యగారి పరిశ్రమము పేర్కొనఁదగినది. ఇది మదరాసు జార్జిటౌన్ వరదాముత్రియప్పకృషీధి నెం. 74 రున గల నగలవర్తకులు బైసాని కృష్ణయ్యశెట్టి అండుసన్నవారికడఁ క్రయమునకు లభించును.

అల్లపుమురబ్బా

ఈమురబ్బాను ప్రతిఉపము సాయంకాలముందు 8 ము క్కలవంతున 20 లేక 40 దినములు భుజించినయెడల వైద్యము, నోటిచేదు, ఆరుచి, యెక్కిళ్లు, కాక, అజీర్ణము మొదలగు వైద్యరోగములు మేహశోగములును తప్పక కుదిరిపోవును. తేనెయందు ఊసుండుటచే తినుటకు మిక్కిలి రుచిగాయుండును. పొన్నేజి ప్రత్యేకము. పాసు డబ్బి 1 కి రూ. 1-8-0

గుల్కండు

ఇది దినుటకు మిక్కిలి రుచిగాను, సువాసనగాను యుండును. మలబద్ధముగలవారు ఉదయసాయంకాలముల యందు తులమెత్తు దిననయెడల సాపుగా విరేచనముగును. శరీరమున చలువ గలిగించి బలమునిచ్చును. డబ్బి 1-కి 1-4-0 పొన్నేజిప్రత్యేకము. జయశంకర్ అండు కో, చాకలపేట మదరాసు.

ఎలక్ట్రిక్ పాకెట్టు దీపము

సాధారణముగా ప్రతిదీపము బాటరి, బల్బుతో సహా ధర 1 కి రూ. 2-8-0. వైసె తెలుపబడినదే పెద్దతెమ్మగలది 1 కి ధర రూ. 3-0-0. స్క్వాట్ దీపము (తెల్లని, ఎఱ్ఱని, ఆకుపచ్చ తెన్నుగలది) 1 కి ధర రూ. 3-8-0. సైకిల్ దీపము 1 కి ధర రూ. 5-0-0. చేతిలాండ్రి 1 కి ధర రూ. 5-0-0. ప్రత్యేకముగా బ్యాటరీ వెల 1 కి రూ. 0-12-0, బల్బు 1 కి ధర రూ. 0-8-0. ఆటోమాటిక్ సిగర్లైట్ ధర 1 కి రూ. 2-0-0. సాదా సిగర్లైట్ 1 కి ధర రూ. 0-12-0.

వి. పి. చార్జి ప్రత్యేకము.

లక్ష్మీవిలాస వర్తకశాల

తపాలావెట్టె నెం. 85, మదరాసు.